

**UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI
EKONOMICKÁ FAKULTA**

**TRENDY VO VÝMENE DAŇOVÝCH A BANKOVÝCH
INFORMÁCIÍ
BAKALÁRSKA PRÁCA**

4677f197-042a-400b-97ea-be3d37bd53f8

**UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI
EKONOMICKÁ FAKULTA**

**TRENDY VO VÝMENE DAŇOVÝCH A BANKOVÝCH
INFORMÁCIÍ**

Bakalárska práca

4677f197-042a-400b-97ea-be3d37bd53f8

Študijný program: Financie, bankovníctvo a investovanie

Študijný odbor: Financie, bankovníctvo a investovanie

Pracovisko: Katedra financií a účtovníctva

Vedúci bakalárskej práce: Ing. Michal Ištók

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Meno a priezvisko študenta: Katarína Muráňová
Študijný program: financie, bankovníctvo a investovanie (Bakalársky I. st., denná forma)
Študijný odbor: financie, bankovníctvo a investovanie
Typ záverečnej práce: Bakalárska záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
Sekundárny jazyk: anglický

Názov: Trendy vo výmene daňových a bankových informácií

Anotácia: Cieľom práce je posúdiť vplyv novoprijatých medzinárodných dohôd o výmene daňových informácií na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu. Pozornosť bude venovaná aj aktuálnym dohodám o výmene bankových informácií platných od roku 2015.

Vedúci: Ing. Michal Ištók
Katedra: KFÚ-EF - Katedra financií a účtovníctva
Vedúci katedry: doc. Ing. Peter Pisár, PhD.
Dátum zadania: 10.03.2015

Dátum schválenia smerovej katedry: 30.10.2015 doc. Ing. Peter Pisár, PhD.
vedúci katedry

Pod'akovanie

Moje pod'akovanie patrí vedúcemu práce Ing. Michalovi Ištokovi za odborné vedenie, metodickú pomoc, podnetné pripomienky a predovšetkým ústretový prístup pri spracovaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

MURÁŇOVÁ, Katarína: Trendy vo výmene daňových a bankových informácií. [Bakalárska práca] / Katarína Muráňová. - Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Ekonomická fakulta; Katedra financií a účtovníctva. - Vedúci: Ing. Michal Ištok. - Stupeň odbornej kvalifikácie: Bakalár. - Banská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB, 2016. 67 s.

Bakalárska práca sa zaoberá výmenou bankových a daňových informácií na medzinárodnej úrovni. Cieľom práce je posúdiť vplyv novoprijatých medzinárodných dohôd o výmene daňových informácií na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu. Pozornosť bude venovaná aj aktuálnym dohodám o výmene bankových informácií platných od roku 2015. Práca teoreticky popisuje daňové plánovanie, daňovú optimalizáciu a zároveň objasňuje základné motívy ich využívania. Obsah práce sa taktiež zameriava na medzinárodné dohody a európske smernice umožňujúce výmenu informácií. Druhá kapitola práce analyzuje zmeny vo vybraných nástrojoch daňových režimov, ktoré sa využívajú v oblasti daňového plánovania a daňovej optimalizácie. V práci sme využili predovšetkým metódu indukcie, dedukcie a komparácie. Výstupom bakalárskej práce je súhrnné hodnotenie vplyvu automatickej výmeny informácií na konkrétne zmeny v daňovom plánovaní a daňovej optimalizácii.

Kľúčové slová: Daňová optimalizácia. Daňové plánovanie. Automatická výmena informácií. FATCA. BEPS. Offshore bankový účet.

ABSTRACT

MURÁŇOVÁ, Katarína: Trends in the exchange of tax and banking information. [Bachelor thesis] / Katarína Muráňová - Matej Bel University, Banská Bystrica. Faculty of Economics; Department of finance and accounting. – Supervisor: Ing. Michal Ištók. - Qualification degree: Bachelor. - Banská Bystrica: Faculty of Economics, MBU, 2016. 67 p.

Bachelor thesis deals with exchange of banking and tax information on international level. The aim of this thesis is to consider the impact of new accepted international agreements about exchange tax information on tax planning and tax optimization. The attention will be paid also to actual agreements about exchange of banking information in force since 2015. Thesis theoretically describes tax planning, tax optimization and clarifies basic motives of their usage as well. The content of thesis also focuses on international agreements and European directives which enable information exchange. The second chapter analyses changes of chosen tools of tax regime which are used in field of tax planning and tax optimization. In bachelor thesis we used mainly the method of induction, deduction and comparison. The outcome of bachelor thesis is summary evaluation of the impact of automatic information exchange on specific changes in tax planning and tax optimization.

Keywords: Tax optimization. Tax planning. Automatic exchange of information. FATCA. BEPS. Offshore bank account.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1. VÝMENA DAŇOVÝCH A BANKOVÝCH INFORMÁCIÍ	11
1.1. Daňové plánovanie a daňová optimalizácia	11
1.1.1. Základné motívy daňového plánovania a daňovej optimalizácie	14
1.1.2. Daňová úspora	15
1.1.3. Diskrétnosť a anonymita vlastníka	16
1.2. Legislatívny základ výmeny daňových a bankových informácií v súčasnej podobe	17
1.2.1. Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia	18
1.2.2. Zmluvy o výmene informácií v daňovej oblasti	18
1.2.3. Smernica Rady 2003/48/ES o zdaňovaní úspor v podobe výplaty úrokov..	20
1.2.4. Nariadenie Rady č. 904/2010 o administratívnej pomoci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty.....	22
1.2.5. Smernica Rady 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní ..	23
1.3. Trendy v oblasti výmeny daňových a bankových informácií	24
1.3.1. FATCA	24
1.3.2. Štandard automatickej výmeny informácií v oblasti daní.....	27
1.3.3. Iniciatíva BEPS	28
2. VPLYV VÝMENY DAŇOVÝCH A BANKOVÝCH INFORMÁCIÍ NA DAŇOVÉ PLÁNOVANIE A DAŇOVÚ OPTIMALIZÁCIU.....	30
2.1. Implementácia zmlúv o výmene daňových a bankových informácií v jednotlivých krajinách.....	31
2.2. Výmena informácií na požiadanie.....	34
2.3. Offshore bankové účty	37
2.4. Patent Box	42
2.5. Participation exemption.....	45
2.6. Rozhovor s poskytovateľom korporátnych služieb	46
ZÁVER	51
SUMMARY	53
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	54
PRÍLOHY	68

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Počet založených spoločností na Cypre za obdobie rokov 2010-2015	32
Tabuľka 2 Počet založených spoločností v Holandsku za obdobie rokov 2010-2015 ..	33
Tabuľka 3 Počet žiadostí o výmenu informácií vybraných krajín.....	35
Tabuľka 4 Časový rámec automatickej výmeny informácií jednotlivých krajín.....	38
Tabuľka 5 Cena založenia offshore bankového účtu.....	40
Tabuľka 6 Výpočet ročnej dane z prenájmu nehmotného aktíva	43

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

AEOI	Automatická výmena informácií
BEPS	Znižovanie základu dane a presmerovanie zisku do zahraničia
CbC	Jednotlivé krajiny
DPH	Daň z pridanej hodnoty
DTA	Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia
ECOFIN	Rada pre hospodárske a finančné záležitosti
EUROFICS	Mechanizmus podporujúci administratívnu spoluprácu členov EÚ
EÚ	Európska únia
FATCA	Zákon o daňovom súlade zahraničných účtov
FATF	Finančná akčná skupina
FFI	Zahraničné finančné inštitúcie
FO	Fyzická osoba
IBC	Medzinárodné obchodné spoločnosti
IGA	Medzinárodná dohoda
IRS	Americké daňové úrady
MMF	Medzinárodný menový fond
NFFE	Pasívne nefinančné inštitúcie
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OFC	Offshore finančné centrum
OSN	Organizácia spojených národov
PFFI	Spolupracujúce finančné inštitúcie
PO	Právnická osoba
TIEA	Zmluvy o výmene informácií v daňovej oblasti

ÚVOD

Jednotlivým krajinám vo svete bola ponechaná voľnosť pri tvorbe svojich daňových systémov. Rozličné daňové režimy sa stali predpokladom vzniku preferenčných daňových režimov. Keďže kapitál môžeme zaradiť medzi mobilné veličiny, investori ho začali presúvať do výhodnejších prostredí. Krajiny poskytujúce výhodné podmienky získali pomenovanie daňové raje alebo offshore finančné centrá. Sprevádzajú nás už takmer storočie, ale až v poslednom období sa im pod tlakom medzinárodných inštitúcií začína venovať zvýšená pozornosť. Zásadný problém daňových rajov nie je videný v ponuke výhodných daňových podmienok, ale v možnosti vyhýbať sa plateniu daní. Cieľom práce je posúdiť vplyv novoprijatých medzinárodných dohôd o výmene daňových informácií na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu. Okrem výmeny daňových informácií bude v práci pozornosť venovaná aj aktuálnym dohodám o výmene bankových informácií, ktoré sú platné od roku 2015.

Bakalárska práca pozostáva z dvoch častí. V prvej časti sa zameriavame na teoretické východiská práce, pričom využívame predovšetkým zahraničné odborné zdroje. Aby sme mohli vymedziť postavenie výmeny bankových a daňových informácií v kontexte daňového plánovania a daňovej optimalizácie, musíme si najskôr definovať ich samotnú podstatu. Na tento účel využijeme literárnu komparáciu viacerých slovenských a zahraničných autorov. V tomto prípade nie je možné vyčleniť základné motívy daňovej optimalizácie a daňového plánovania, ktorým sa podrobnejšie venujeme v ďalších kapitolách práce. Primárnu pozornosť však venujeme dohodám, ktoré umožňujú výmenu bankových a daňových informácií. Spolupráca jednotlivých krajín pri výmene informácií bola doposiaľ upravená vzájomnými zmluvami. Legislatívny základ poskytovali aj rôzne európske smernice. V súčasnosti do popredia vystupuje automatická výmena informácií. Jej hlavnými iniciátormi sú Spojené štáty americké a Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj.

Obsahom analytickej časti je posúdenie vplyvu automatickej výmeny informácií na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu. V úvodnej časti si priblížime implementáciu zmlúv o výmene informácií v jednotlivých krajinách. Následne sa zameriavame na zhodnotenie výmeny informácií na požiadanie. Predmetom nášho záujmu vo zvyšnej časti práce sú konkrétne zmeny v daňovom plánovaní a daňovej optimalizácii v dôsledku automatickej výmeny informácií. Súčasťou práce je aj rozhovor s poskytovateľom korporátnych služieb a jeho vyjadrenie k predmetnej problematike.

1. VÝMENA DAŇOVÝCH A BANKOVÝCH INFORMÁCIÍ

V teoretickej časti bakalárskej práce sa budeme zaoberať výmenou bankových a daňových informácií ako účinného nástroja v boji proti medzinárodnému daňovému plánovaniu a optimalizácii. V úvodnej kapitole si priblížime pojem daňová optimalizácia a daňové plánovanie. Následne bude pozornosť venovaná konkrétnym nástrojom výmeny bankových a daňových informácií.

1.1. Daňové plánovanie a daňová optimalizácia

Daňové plánovanie môžeme chápať ako proces, ktorý vzhľadom na výšku obchodného obratu, predmet podnikateľskej činnosti a formu právnej subjektivity umožňuje zaplatiť daňové minimum (Burák, 2001).

Klimešová (2014) definuje daňové plánovanie ako riadenie medzinárodných transakcií a hospodárskych vzťahov, ktorých účelom je minimalizovať daňovú povinnosť. Tento zámer sa dosahuje využívaním výhod príslušných daňových zákonov a zmluvami o zamedzení dvojitého zdanenia. Všeobecne môžeme chápať daňové plánovanie ako postup, kde daňový subjekt analyzuje a zisťuje všetky zákonné možnosti na zníženie svojej daňovej povinnosti.

Medzi najčastejšie motívy využívania postupov daňového plánovania môžeme zaradiť daňovú optimalizáciu, využívanie výhod rozličných právnych prostredí, ochranu majetku a vyhýbanie sa regulácií niektorých podnikateľských aktivít (Petrovič, 2002).

Daňová optimalizácia predstavuje „súbor receptov na to, ako zaplatiť štátu čo najnižšie dane“ (Burák, 2002, s. 19). Inými slovami, daňová optimalizácia je legálny nástroj, ktorým možno dospieť k úplnej daňovej úspore alebo k minimalizácii daní. Na jej realizáciu môžeme použiť tri základné spôsoby:

- 1) využitie medzier v legislatíve domácej krajiny,
- 2) využitie zahraničného daňového prostredia, najmä tzv. offshore finančné centrá,
- 3) kombinácia oboch predchádzajúcich spôsobov (Burák, 2002).

Súčasným trendom pri daňovej optimalizácii je využívanie finančných centier. Z hľadiska charakteru podmienok podnikania rozlišujeme onshore a offshore finančné centrá (Kotlebová, 2006). Onshore finančné centrá reprezentujú jurisdikcie so štandardným daňovým systémom. Tieto krajiny poskytujú investorom rôzne úľavy, ako sú daňové oslobodenia alebo daňové prázdny. Ich účelom je prilákať investorov a získať prostriedky

na vlastný rozvoj. Ak sa investor rozhodne využiť pre svoje aktivity onshore jurisdikciu, je to najmä z dôvodu stabilného právneho prostredia. Legislatíva v týchto krajinách prechádza zriedkavými zmenami, resp. zamýšľané zmeny sú avizované roky vopred. To poskytuje investorom dostatočný čas pripraviť sa na zmenu v legislatíve. Onshore jurisdikcia poskytuje spoločnosti aj lepší imidž a prestíž, preto medzi najznámejšie onshore jurisdikcie môžeme zaradiť Veľkú Britániu, Luxembursko, Holandsko, Cyprus či Hongkong (Akont, 2015a).

Pojem „offshore“ sa zvykne používať aj na označovanie daňových rajov. Za najčastejšie kritéria rozlišovania daňových rajov a offshore finančných centier (OFC) sa používa časové hľadisko, územné hľadisko a účel využitia. Podľa Zoričáková (1999) sa za daňový raj môže považovať každá krajina, ktorá ponúka daňové výhody pre zahraničné subjekty. Offshore finančné centrum je krajina, ktorá svoj špeciálny daňový režim a ďalšie osobitné podmienky zameriava na podporu rozvoja podnikania v danom území. K osobitným podmienkam sa zaraďuje kvalitná infraštruktúra, právne predpisy, kvalitný bankový systém, funkčný súdny systém a podobne. Foad (2012) definuje offshore finančné centrum ako jurisdikciu, v ktorej je finančný sektor neúmerne väčší v porovnaní s domácou ekonomikou, pričom poskytuje významné regulačné a daňové výhody. Medzinárodný menový fond (Zoromé, 2007) definuje offshore finančné centrum ako jurisdikciu, v ktorej medzinárodné investičné aktíva, vrátane všetkých rezidentských spoločností, sú vyššie ako 50% HDP, v absolútnom vyjadrení viac ako milión dolárov. Podľa Organizácie pre hospodársku spoluprácu (OECD, 1998, s. 11) sú charakteristickými črtami daňových rajov „minimálna daň uvalovaná na príjmy, žiadne podstatné aktivity, nedostatok efektívnej výmeny informácií a transparentnosti.“

Medzi spomínanými pojmami existuje minimálny rozdiel, preto mnoho ekonómov tieto dva pojmy stotožňuje. Moschella a Wear (2013) konštatujú, že názov offshore finančné centrum je vhodnejšie pomenovanie daňových rajov, pretože sa pokladá za menej urážlivé. Podľa autorov moderné daňové raje existujú prinajmenšom od začiatku 20. storočia. Viac súčasný fenomén, offshore finančné centrá, vznikli až okolo roku 1970. Všeobecne sú definované ako trhy, kde finanční špecialisti získavajú finančné prostriedky od nerezidentov. Tieto prostriedky potom investujú alebo požičiavajú ďalším nerezidentom bez regulácie a zdaňovania. Palan et al (2010) uvádzajú, že daňové raje a OFC sa vyvinuli v rozdielnom čase a za rozdielnymi účelmi. Za rozhodujúci účel vzniku daňových rajov sa považuje vyhýbanie zdaneniu. Tieto raje slúžili najmä praniu špinavých peňazí a únikom kapitálu. Offshore centrá sa špecializujú na nerezidentské finančné transakcie. Za obdobie formovania prvého offshore centra považujú rok 1957. Londýnsky trh sa vyhol kontrolám a regulácií, čo

prispelo k tomu, že postupne sa stal celosvetovým trhom. Vznik OFC považujú za logické rozšírenie daňových rajov. Naopak, podľa Tax Justice Network je chyba, ak sa tieto dva pojmy zamieňajú. Daňové raje definujú ako územia vytvárajúce právne predpisy na pomoc osobám, aby sa vyhli regulačným povinnostiam v mieste, kde vykonávajú podstatnú časť svojich ekonomických aktivít. Offshore finančné centrá sú obchodné komunity, ktoré sú hosťované daňovými rajmi (TJN, 2008).

V súčasnosti neexistuje jednotný zoznam kritérií, podľa ktorých je možné označiť krajinu za daňový raj. Z toho dôvodu sa zoznam daňových rajov neustále mení. Dharmapala, Hines (2006) tvrdia, že zhruba 40 krajín sveta môžeme pokladať za daňové raje. V roku 2000 OECD identifikovala 47 krajín, ktoré majú preferenčný daňový režim na základe hodnotenia v deviatich kategóriách. Týmito kategóriami boli napríklad poistenie, bankovníctvo, financovanie a lízing. Na základe charakteristických črt daňových rajov, ktoré OECD stanovila v roku 1998 bolo určených 35 jurisdikcií daňových rajov (OECD, 2001). Podľa kritérií Medzinárodného menového fondu (Zoromé, 2007) sa vo svete nachádza 46 krajín, ktoré spĺňajú črty offshore centra. Najdlhší zoznam daňových rajov stanovil TJN (2007), pričom tento zoznam obsahoval všetky krajiny zo zoznamu OECD. Palan et al (2010) konštatujú, že krajiny ako Bahamy, Bermudy, Island, Kajmanské ostrovy či Malta sa objavujú na každom zozname. Na druhej strane, Rakúsko, ktoré má významné charakteristické črty daňového raja sa na zoznamoch neobjavuje. Taktiež treba spomenúť, že na zoznamoch sa doteraz neobjavilo ani Slovensko. V posledných rokoch je možné pozorovať, že Slovensko sprevádzali viaceré politické, legislatívne a ekonomické zmeny. Medzi dôsledky týchto zmien môžeme zaradiť aj poskytovanie rôznych investičných stimulov či daňových prázdnin investorom. Z tohto pohľadu už Slovensko poskytuje určité výhodné podmienky pre zahraničných investorov. Avšak neustále zmeny zákonov obmedzujú schopnosť podnikateľov využívať ich pre plánovanie svojho rozvoja do budúcnosti. V tomto zmysle je dôležité stabilizovať právne predpisy a znížiť daňové zaťaženie. Slovensko by tak mohlo prilákať viac zahraničných investorov. Stále však platí, že napriek poskytovaniu určitých výhod pre podnikateľov, slovenskí podnikatelia čoraz viac investujú v zahraničí. Podľa údajov Bisnode (2016) slovenskí podnikatelia prejavujú záujem najmä o onshore destinácie ako sú Holandsko, Cyprus a USA. V roku 2015 sa v každej z týchto jurisdikcií založilo okolo tisíc slovenských spoločností. Z pomedzi offshore jurisdikcií Slováci prejavujú záujem najmä o Panamu, Belize a Seychely.

1.1.1. Základné motívy daňového plánovania a daňovej optimalizácie

Využívanie daňových rajov (OFC) na medzinárodné daňové plánovanie ovplyvňuje rad faktorov. Daňové raje nie sú využívané len z dôvodu daňových a právnych výhod, prispievajú k tomu aj ďalšie faktory. Ich poradie nie je jednoznačné, pretože každý podnikateľ si zakladá spoločnosť v daňovom raji na základe iného dôvodu. Založenie, resp. registrácia podnikateľského subjektu, tzv. offshore spoločnosti, je v takejto oblasti administratívne jednoduchá. Spoločnosti majú v danej krajine svoje sídlo, reálne tam však žiadnu aktivitu nevyvíjajú (Klimešová, 2014). Pri výbere vhodnej krajiny je potrebné zvážiť viacero faktorov. Polohu krajiny netreba brať do úvahy ako prevažujúci faktor, nakoľko všetky potrebné administratívne záležitosti týkajúce sa založenia spoločnosti a jej správy je možné zabezpečiť cez špecializovanú spoločnosť. V súčasnosti je možné si kúpiť aj tzv. spoločnosti na kľúč. Sú zakladané špecializovanými firmami, ktoré ich predávajú podnikateľom ekonomicky čisté a bez akejkoľvek histórie. Takéto spoločnosti predstavujú alternatívu založenia novej spoločnosti. Ich výhodou je, že podnikateľ môže riadiť spoločnosť okamžite, nemusí čakať kým sa novovytvorená spoločnosť zapíše do obchodného registra (Stehno, 2007).

Ak sa investor rozhodne využiť na svoje aktivity daňový raj, minimálne pri tom získa:

- 1) daňové úspory,
- 2) diskretnosť a anonymitu,
- 3) ochranu aktív (Kotlebová, 2006).

Medzi spoločnosťami zakladanými v daňových rajoch majú svoje miesto bežné offshore spoločnosti. Ak berieme do úvahy legislatívne hľadisko, tak tu môžeme zaradiť spoločnosti založené podľa špeciálnych zákonov. Zakladajú sa v krajinách, v ktorých existujú aspoň dva druhy zákonov upravujúce založenie spoločnosti. Takéto spoločnosti sú označované ako medzinárodné obchodné spoločnosti IBC (International Business Companies). Tieto spoločnosti nesmú vykonávať žiadne aktivity a dosahovať príjmy na území štátu, v ktorom boli založené. Z najznámejších oblastí môžeme uviesť Britské Panenské ostrovy, Bahamy či Belize. V druhej podobe vystupujú spoločnosti, ktoré sa zakladajú na základe všeobecného zákona o spoločnostiach. Takéto spoločnosti tiež nesmú vykonávať podnikateľskú činnosť na území danej krajiny. Avšak, môžu sa na ne vzťahovať aj ďalšie obmedzenia. Ako príklad môžeme uviesť, že spoločnosť nesmie mať bankový účet v krajine založenia alebo vlastníkom spoločnosti musia byť výhradne nerezidenti (Hantabál, 2001; Petrovič, 2002).

1.1.2. Daňová úspora

Najčastejším podnetom, ktorý vedie k daňovej optimalizácii je jednoznačne daň z príjmov právnických osôb. Vo všeobecnosti sa vlastníci spoločnosti snažia o maximalizáciu zisku. Nakoľko zdanenie je náklad ako každý iný a zároveň sa premieta do výšky zisku podniku, daňové raje sa využívajú ako obrana proti neúmernému zdaneniu príjmu. Osobitným faktorom využívania takýchto výhod je aj neuznávanie určitých nákladov za daňové, pričom boli vynaložené na dosiahnutie príjmu (Petrovič, 2002). Pri výbere jurisdikcie netreba brať do úvahy len výšku daňovej sadzby, ale aj ďalšie výhodné podmienky, ktoré krajina ponúka. V prípade Malty je daň z príjmov právnických osôb 35%, na Cypre sa uplatňuje daňová sadzba 12,5%. Avšak na Malte sa uplatňuje systém tzv. refundácie daní vo výške 6/7 zo zaplatenej dane z príjmov. Konečná sadzba dane nakoniec predstavuje 5%. Taktiež je tu väčší zoznam položiek, ktoré môžu byť uznané za daňové náklady. Mnoho jurisdikcií nahradilo ročnú percentuálnu daň symbolickým poplatkom vo forme ročného paušálu, ktorý spoločnosť platí za svoju existenciu. Výška takéhoto poplatku sa pohybuje v rozmedzí 150 až 1 000 USD ročne. Spoločnosť platí iba tento ročný poplatok a akýmkoľvek iným formám daní už nepodlieha (Akont, 2015b,c,f). Podľa Karlubíková (2008) založenie offshore spoločnosti v daňovom raji je výhodné, ak ročný zisk presiahne 100 000 eur. K daňovým úsporám prispieva aj správne nastavenie DPH a využitie tzv. transfer pricing. Ide o stanovenie výhodných cien medzi združenými subjektmi. Výsledkom je prevod zisku do jurisdikcie s nižšou mierou zdanenia. Vo všeobecnosti sa môže manipulovať s cenami výrobkov, tovarov, služieb či fakturáciou poplatkov za riadenie dcérskych spoločností. Je nutné dávať pozor pri stanovovaní umelých cien medzi podnikmi. Pri evidentnej manipulácii má daňový úrad právo doručiť daň. V takejto situácii úrad vychádza z bežných obchodných cien medzi konkurenčnými podnikmi (Klimešová, 2014).

Okrem spomínaných daňových podnetov možno spomenúť aj ďalšie faktory, ktoré majú podstatný vplyv na výber vhodnej jurisdikcie. Na výbere sa výrazne podieľa aj politická a ekonomická stabilita krajiny. Keďže podnikatelia chcú sústrediť svoje zisky v daňových rajoch, musia mať istotu, že o tieto prostriedky neprídu. Túto istotu im má poskytnúť práve stabilný bankový systém, ktorý im garantuje ochranu vložených finančných prostriedkov. Osobitný význam má tiež obchodné právo danej krajiny, ktoré poskytuje investorom možnosť zvoliť si právnu formu podnikania, od ktorej potom závisí spôsob ručenia a riadenia spoločnosti. Medzi daňovými rajmi existujú krajiny, ktoré sa

zameriavajú na určitý druh podnikateľskej činnosti. Ako príklad môžeme spomenúť výhodnejšie podmienky pre investičné spoločnosti a fondy v Jersey, v prípade nadácií Lichtenštajnsko či Panama. Nevyhnutné je brať do úvahy zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia. Tieto zmluvy umožňujú prevod čistého zisku z daňového raja do domácej krajiny, bez nutnosti ďalšieho zdanenia (Dvořáček, Tyll, 2010).

Dôvodom využívania daňových rajov je aj skutočnosť, že vo väčšine jurisdikcií podnikateľské subjekty nemajú povinnosť predkladať výročné správy, auditované účtovné závierky alebo nemusia evidovať účtovníctvo vôbec (Kotlebová, 2006).

1.1.3. Diskrétnosť a anonymita vlastníka

Pre väčšinu krajín vo svete je bežné poskytovať bankové tajomstvo pre svojich klientov. Mnoho daňových jurisdikcií má neprelomiteľné bankové tajomstvo, ktoré nie je priamo prikázané zákonom a zaručuje anonymitu klientovi. Možnosti na zachovanie anonymity je niekoľko. Jednou z možností je využitie tzv. nominee služieb. Ak podnikateľ nechce uvádzať svoj podpis na zmluvách či faktúrach, môže využiť služby offshore konzultanta. Je to osoba, ktorá vykonáva funkciu konateľ'a spoločnosti a všetku potrebnú administratívu vykonáva za vlastníka spoločnosti. V praxi sa môžeme stretnúť so situáciou, kedy jedna osoba vykonáva formálneho riaditeľa vo viacerých spoločnostiach. Ako príklad uvádzame ostrov Sark, nazývaný aj „ostrov riaditeľ'ov.“ Zahraničné spoločnosti si prenajímajú riaditeľ'ov spomedzi miestnych obyvateľ'ov, pričom niektorí z nich sú konateľ'mi vo viac než 1 500 spoločnostiach (Klimešová, 2014; Raffačová, 1998).

K zvýšeniu anonymity a zároveň ochrany majetku môže zásadne prispieť aj vytvorenie holdingovej štruktúry. Základom je diverzifikácia majetku medzi viacero právnických osôb, čím sa oddelí majetok od skutočných vlastníkov. Skutočný vlastník kompletnej holdingovej štruktúry (tzv. ultimate beneficial owner) nevstupuje do vzťahov s tretími osobami. Finančné prostriedky získava prostredníctvom mzdy alebo dividend. Medzi najprestížnejšie sídla medzinárodných holdingov patrí Švajčiarsko, Holandsko či Luxembursko. Holding môže byť v daňovom raji oslobodený od zriaďovacích poplatkov, a to v prípade, ak je jeho skutočné sídlo mimo daňového raja (Akont, 2012). Na Slovensku je možné získať informácie o vlastníkoch spoločnosti v Obchodnom registri. Nakoľko je tento register verejne prístupný, ktokoľvek má možnosť vyhľadať informácie o skutočnom vlastníkovi spoločnosti. Spoločnosti, ktoré sú založené v offshore jurisdikciách sú taktiež

evidované v obchodnom registri. Rozdiel nastáva v tom, že informácie o akcionároch a majiteľoch spoločnosti sú dôverné a verejnosti neprístupné (Hába, 2010). Jednotlivé jurisdikcie sa môžu líšiť podľa stupňa zachovania anonymity. Anonymitu bolo možné zvýšiť akciami na doručiteľa. Mnohé jurisdikcie pristúpili ku kroku zvýšiť transparentnosť spoločností a zrušili možnosť vydávať akcie na doručiteľa. Viaceré z nich však umožnili existujúce akcie ponechať u registračného agenta alebo ich nahradiť akciami na meno. Od roku 2013 takýto typ akcií nepovoľujú vydávať Seychely a Belgicko, od roku 2015 Panama, od februára 2016 aj Luxembursko (EY, 2015; Company Formation, 2015). V rámci nového zákona o spoločnostiach nie je možné takéto akcie vydávať od roku 2015 ani vo Veľkej Británii (BIS, 2015). V Belize je možné takéto akcie vydávať aj naďalej, ale treba ich uložiť do úschovy k registračnému agentovi (Company Formation, 2013).

Anonymitu vlastníka je možné zvýšiť aj tzv. offshore adresou. Podnikateľ si nezaloží fyzické sídlo v danej jurisdikcii, ale prenájme si obchodnú adresu. Táto adresa je formálnym sídlom spoločnosti, ale funguje ako skutočná adresa. Komunikácia s obchodnými partnermi a zákazníkmi nie je nijakým spôsobom obmedzená. Korešpondencia, telefónne hovory či faxy, ktoré sú prijaté na fiktívnom sídle spoločnosti sú v ten istý deň presmerované automaticky na skutočné sídlo. Prenájom takéhoto sídla v praxi funguje tak, že majiteľ si prenájme adresu buď špecializovanej spoločnosti alebo adresu offshore poradcu v danej jurisdikcii. Podnik pri svojej existencii nevyhnutne potrebuje aj bankové spojenie. Medzi služby bánk v daňových rajoch patrí aj založenie tzv. offshore účtu. Klient získa účet so štandardným balíkom služieb ako pri založení účtu v domácej krajine. Tiež môžeme konštatovať, že mnohé z bánk, ktoré poskytujú takéto bankové služby, sú súčasťou medzinárodných bankových skupín (Klimešová, 2014).

1.2. Legislatívny základ výmeny daňových a bankových informácií v súčasnej podobe

Vznik daňových rajov je spojený so začiatkom 20. storočia. Postupným nárastom počtu daňových rajov krajiny začali pociťovať dôsledky výhodných daňových režimov. Tento stav bol podnetom k prijatiu opatrení na boj proti daňovým únikom. Okrem jednotlivých štátov sa do tohto boja aktívne zapojili aj medzinárodné organizácie ako sú Európska únia, OSN či OECD. Ako nástroj boja proti daňovým únikom sa zaviedla automatická výmena informácií medzi jednotlivými krajinami.

1.2.1. Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia

Zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia predstavujú základnú formu, prostredníctvom ktorej možno predísť ekonomickému a právnomu dvojitému zdaneniu. Náplň takýchto zmlúv spočíva vo výmene informácií medzi príslušnými zmluvnými stranami. Výmena informácií medzi stranami sa však obmedzuje na dane, ktoré sú zahrnuté do príslušnej zmluvy (Rylová, 2009).

V súčasnosti sa môžeme stretnúť s dvoma podobami modelovej dohody o zamedzení dvojitého zdanenia. Ide o model OECD, ktorý využívajú vyspelé krajiny vzájomne medzi sebou. Druhá verzia prezentuje model OSN, ktorý sa uzatvára predovšetkým s rozvojovými krajinami. Dnes sa však tento model už nepoužíva. Okrem spomínaných dvoch organizácií na medzinárodné dvojité zdanenie zareagovala aj Európska únia. Výsledkom bol návrh EU Model Tax Convention, ktorý dodnes ale nebol prijatý. Výmena informácií sa stala osobitným ustanovením zmluvy a je obsiahnutá v Článku 26 obidvoch modelových dohôd. V posledných rokoch bol článok predmetom mnohých revízií. Predchádzajúca verzia mala určité nedostatky, pretože výmena informácií bola obmedzená len na účely zmluvy. Mnoho krajín chápalo podstatu týchto zmlúv len ako prostriedok na zabránenie dvojitému zdaneniu a nie ako účinný nástroj predchádzania daňovým únikom (TJN, 2009). Súčasná podoba článku zaviedla povinnosť zmluvným stranám vymieňať si informácie, ktoré sú podstatné pri správe a vymáhaní daní akéhokoľvek druhu. Základným predpokladom výmeny je dodržiavanie tajomstva v súlade s národnými predpismi. Informácie sa poskytujú len orgánom, ktorých činnosť je zameraná na vyrubenie a vyberanie daní, vykonávanie právnych predpisov alebo vyšetrovanie trestného stíhania. Tým novela článku upravila odmietnutie poskytnutia informácií z dôvodu bankového tajomstva (OECD, 2014a,b; Anarmoulis, Nethercott, 2014).

1.2.2. Zmluvy o výmene informácií v daňovej oblasti

V súvislosti s vývojom globalizácie sa prejavilo vzájomné súperenie jednotlivých krajín. To sa odrazilo vo výhodných daňových systémoch, čím sa krajiny snažili prilákať potenciálnych klientov. Okolnosti vo svete sa stali podnetom pre OECD. V roku 1998 predložila správu s názvom „Harmful Tax Competition“. Obsahom správy boli kritéria, ktoré mali pomôcť pri identifikácii preferenčných daňových režimov. Medzi kritériami mala svoje miesto aj nedostatočná transparentnosť a výmena informácií. Správa

zdôrazňovala, že na výmenu informácií zásadne vplývalo bankové tajomstvo, ktoré je súčasťou národných legislatív. V rámci podpory účinnej výmeny informácií medzi krajinami OECD vytvorila Globálne fórum v roku 2000. Aktívna činnosť Globálneho fóra sa prejavila o dva roky neskôr zverejnením Modelovej dohody o výmene informácií v daňových záležitostiach, tzv. model TIEA (Tax Information Exchange Agreements). Sformoval sa tým nástroj umožňujúci cezhraničnú výmenu informácií v oblasti daní (OECD, 1998; Akont, 2009; Pankiv, 2013).

Zmluvy o výmene informácií v daňových záležitostiach sú určené pre krajiny, pri ktorých sa spravidla zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia považujú za nevhodné. Zväčša ide o krajiny, ktoré ukladajú nízke, resp. nulové dane z príjmu alebo zo zisku. TIEA zmluvy sú oproti zmluvám o zamedzení dvojitého zdanenia podrobnejšie v oblasti predmetu výmeny informácií (Anamourlis, Nethercott, 2010).

Nový nástroj v podobe TIEA vo väčšej miere rozšíril výmenu informácií aj mimo členov OECD. Uvedené zmluvy boli využívané v prvom rade zo strany USA. Krajina pristupovala k takýmto dohodám s jurisdikciami ako sú Bahamy, Jersey či Britské Panenské ostrovy. Zvyšné krajiny sveta boli schopné si vymieňať informácie s daňovými rajmi, avšak k uplatneniu tejto možnosti dochádzalo minimálne. Od roku 2003 TIEA dohody začali nadobúdať väčší význam a krajiny postupne nasledovali USA. Zlomový okamih nastal v roku 2009 po summite predstaviteľov skupiny G20. Od tohto stretnutia sa objem uzatvorených TIEA enormne zvýšil (Marley et al, 2010; Solilová, 2012).

Podoba TIEA zmlúv bola sformulovaná v bilaterálnej aj multilaterálnej verzii. V praxi sa však častejšie stretávame s bilaterálnou verziou podpísanou medzi dvoma krajinami. Podpísané dohody zabezpečujú zmluvným stranám právo žiadať a zdieľať potrebné informácie. V prvom rade ide o informácie, ktorými disponujú banky či iné finančné inštitúcie. Detailnejšie sú ale tieto informácie zahrnuté individuálne v každej zmluve. Modelová dohoda TIEA z roku 2002 vytvorila podmienky výmeny informácií na základe žiadosti. Z toho vyplýva, že informácie sa vymieňajú len v prípade použitia na konkrétny účel. Príkladom môže byť informácia nevyhnutná na určenie a výber daní, vymáhanie pohľadávok alebo trestné stíhanie. Dohoda upravovala informácie týkajúce sa dane z príjmu, kapitálu, nehnuteľnosti, dedičstva či daru (OECD, 2002; Marley et al, 2010). V roku 2015 OECD zverejnila vzorový protokol k dohodám o výmene informácií v daňových záležitostiach. Tento protokol (Článok 5) začleňuje do zmlúv možnosť automatickej a spontánnej výmeny informácií. Konkrétne informácie, ktoré budú predmetom výmeny si zmluvné strany dohodnú vzájomne medzi sebou (OECD, 2015a).

OECD prejavila odhodlanosť bojovať proti daňovým únikom. Avšak jej prístup k boju je predmetom mnohých kritik. OECD vytvára zoznam krajín, známy tiež ako čierny zoznam. Tento zoznam obsahuje tri druhy listín, konkrétne bielu, čiernu a šedú listinu. Krajiny sú priradované na tieto listiny na základe stupňa spolupráce a implementácie pravidiel. Kritike čelí najmä ukazovateľ, ktorý poukazuje na spoluprácu jurisdikcií a to v podobe dvanástich podpísaných dohôd o výmene informácií v daňových otázkach. Mnoho krajín bolo presunutých z čiernej listiny na šedú. Postačoval pritom iba prísľub dodržiavať zásady výmeny informácií a transparentnosti. Spätná kontrola dodržiavania tohto prísľubu sa už ale nevykonáva (Solilová, 2012).

1.2.3. Smernica Rady 2003/48/ES o zdaňovaní úspor v podobe výplaty úrokov

Kapitál vo všeobecnosti zaraďujeme medzi výrobné faktory. Osobitosťou tohto faktora je jeho mobilita, čo častokrát spôsobuje jeho presun z dôvodu lepších podmienok. Na zabezpečenie hladkého fungovania vnútorného trhu je žiaduce, aby rozhodujúcim činiteľom pri výbere umiestnenia investície nebola možnosť daňových únikov, ale kvalita ponúkaného produktu. V roku 2003 po zasadnutí ECOFINU bola prijatá smernica Rady 2003/48/ES o zdaňovaní úspor v podobe výplaty úrokov, nazývaná tiež EU Savings Tax Directive. Účelom smernice je zabezpečiť, aby úrokové príjmy z členských štátov podliehali efektívnemu zdaneniu. Aby sa naplnil cieľ smernice, zaviedla sa automatická výmena informácií o konečných príjemcoch príjmov. Zdôrazňovala sa výmena informácií v širšom kontexte, preto sa smernica stala východiskom boja proti daňovým únikom aj pre nečlenské štáty. Tieto krajiny pristúpili k smernici aj napriek tomu, že pre nich nebola povinná. Ako príklad môžeme uviesť Andorru, Monako či Švajčiarsko. Účinnosť smernice bola stanovená na 1. júl 2005, pričom krajiny boli povinné implementovať smernicu do národných predpisov do 1. januára 2004. Členským štátom bola ponechaná voľnosť pri výbere spôsobu implementácie (Nerudová, 2014; MF SR, 2015).

Automatická výmena informácií je záväzná pre všetky členské štáty. Východiskom pre výmenu informácií je smernica Rady 77/799/EHS o vzájomnej pomoci príslušných orgánov členských štátov v oblasti priameho a nepriameho zdaňovania. Členské štáty majú možnosť aj odmietnuť výmenu informácií, vtedy sa však uplatňuje zrážková daň. V období rokov 2008 až 2010 sa uplatňovala vo výške 20%. Od roku 2011 došlo k výraznému nárastu až na úroveň 35%. Smernica okrem iného vymedzuje aj rozdelenie príjmov v prípade uplatnenia zrážkovej dane. Štát, ktorý vykonáva zrážku si ponechá 25%

z celkovej sumy a zvyšných 75% sa prevedie štátu, v ktorom je vlastník rezidentom (Nerudová, 2014; Smernica Rady 2003/48/ES o zdaňovaní úspor v podobe výplaty úrokov).

Efektívnosť európskej smernice je považovaná za relatívne nízku. V roku 2006 štát Jersey zhromaždil pod vplyvom smernice dane vo výške približne 21,9 milióna libier. Pritom vklady z Európskej únie boli vo výške približne 67 miliárd libier. Úroky z týchto vkladov pravdepodobne presiahli 2,7 miliardy libier, pričom sa odhadovalo, že približne polovica účtov bola predmetom výmeny informácií. Až neskôr sa ukázalo, že len 11% všetkých európskych rezidentov skutočne podliehalo smernici. Táto skutočnosť poukázala na to, že smernicu o zdaňovaní úspor nie je ťažké obísť. Jej nedostatkom je, že pojem skutočný vlastník (beneficial owner) sa obmedzuje iba na fyzickú osobu – jednotlivca. Pri hľadaní spôsobu ako obísť smernicu je možné využiť napríklad trusty či nadácie, kde jednotliviec môže presunúť svoje peňažné prostriedky (TJN, 2008).

Povinnosťou Európskej komisie je predkladať správy o uplatňovaní smernice. Z prvej správy v roku 2006 vyplynulo, že očakávané ambície neboli naplnené. V roku 2007 sa vytvorila skupina EUSD Group. Táto skupina spolupracovala s Európskou komisiou na revízii smernice. Na základe úvah dospeli k záveru, že kľúčové nedostatky smernice sa nachádzajú v oblasti finančných nástrojov. Neboli v nej zahrnuté nástroje, ktoré sú rovnocenné s úročenými cennými papiermi. Vyššie uvedená spolupráca vyústila do textu Smernice Rady 2014/48/EÚ. Novú smernicu mali členské štáty povinnosť implementovať do 1. januára 2016. Novelizovaná smernica prijala opatrenia na posilnenie pravidiel voči zneužívaniu smernice nadáciami a trustami. Na základe nových pravidiel tieto subjekty podliehajú vykazovaniu. Novela rozšírila pôsobnosť aj na nefinančné produkty, napríklad zmluvy o životnom poistení (Nerudová, 2014; Smernica Rady 2014/48/EÚ z 24. marca 2014, ktorou sa mení smernica 2003/48/ES o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov).

V dôsledku vývoja nových právnych predpisov v oblasti výmeny informácií došlo k zrušeniu Smernice Rady 2003/48/ES o zdaňovaní úspor v podobe výplaty úrokov. Cieľom bolo predísť protichodným účinkom jednotlivých smerníc. Smernica sa ruší z účinnosťou od 1. januára 2016, pričom v prípade Rakúska nastáva výnimka (Smernica Rady EÚ 2015/2060 z 10. novembra 2015, ktorou sa zrušuje smernica 2003/48/ES o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov).

1.2.4. Nariadenie Rady č. 904/2010 o administratívnej pomoci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty

Výmena informácií medzi členskými štátmi je jednoznačne nevyhnutná aj v oblasti dane z pridanej hodnoty. Výmenu takýchto informácií upravuje nariadenie Rady č. 904/2010 o administratívnej pomoci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty. Uvedené nariadenie je účinné od 1. januára 2012. Súčasné nariadenie vzniklo prepracovaním predchádzajúceho nariadenia Rady č. 1798/2003. Nariadenie jednoznačne vymedzuje pravidlá a postupy na spoluprácu medzi príslušnými orgánmi členských štátov. Táto spolupráca sa prejavuje v oblasti výmeny informácií pre správny výmer dane z pridanej hodnoty. Na efektívnu výmenu informácií bola sformovaná sieť EUROFICS. Sieť bola vytvorená na základe ustanovení tohto nariadenia, ktoré sú účinné už od roku 2010. V rámci siete boli vytvorené štyri pracovné skupiny, ktoré sa zameriavajú na rozličné odvetvia (Nariadenie Rady č. 904/2010 o administratívnej pomoci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty).

Nové nariadenie Rady oproti pôvodnému prinieslo rozšírené nástroje na posilnenie administratívnej spolupráce v oblasti DPH. Predchádzajúce znenie bolo prepracované, pretože nieslo so sebou slabé stránky. Jeden z problémov sa prejavil v oblasti žiadosti o výmenu informácií. Neboli jednoznačne vymedzené kontaktné oddelenia, preto žiadajúce orgány často nevedeli, komu majú svoju žiadosť adresovať. Čo sa týka odpovedí na žiadosti, mnohé krajiny neboli schopné reagovať a odpovedať na žiadosť v stanovenej lehote. Európska komisia poukazovala na to, že počet oneskorených odpovedí dosiahol približne 43%. Táto dosiahnutá úroveň bola neprijateľná pre krajiny, pretože mohla spôsobiť rozličné problémy. Európska komisia vo svojej správe tiež uvádzala tri možné príčiny, ktoré mohli spôsobiť oneskorené reakcie na žiadosti o informácie. Výmena informácií mohla byť obmedzená z dôvodu nedostatku ľudských zdrojov, problémov s jazykom alebo výmena nebola považovaná za prioritu. K riešeniu týchto problémov mal prispieť automatizovaný prístup do databáz. Určité druhy informácií, ktoré môžeme pokladať za štandardné informácie, by členské krajiny získavali bez nutnosti žiadať o ne. Výrazne by sa to prejavilo v menšom počte žiadostí o informácie. Ušetrený čas a zdroje by sa mohli využiť napríklad na dôkladnejšie vyšetrowanie v komplikovanejších žiadostiach (EK, 2009).

Pôvodné nariadenie vymedzovalo výmenu informácií len na základe žiadosti. Žiadosť o informácie sa zasielala príslušnému orgánu prostredníctvom vzorového formulára.

Žiadaný orgán bol povinný poskytnúť tieto informácie najneskôr do troch mesiacov. V prípade ak potrebnú informáciu už mal k dispozícii, lehota sa znižuje na jeden mesiac. Nariadenie Rady č. 904/2010 rozšírilo výmenu informácií o automatickú a spontánnu výmenu. Pri výmene informácií je nevyhnutné zadať kategórie informácií, ktoré budú podliehať výmene. Tieto skupiny informácií pôvodne upravovalo Nariadenie č. 1925/2004, ktoré vymedzilo päť kategórií. Každá skupina zahŕňala aj podskupinu, ktorá už konkrétne špecifikovala druhy informácií. Výbor každoročne posudzuje výsledky automatickej výmeny pre každú zo skupín. Cieľom je zabezpečiť, aby sa vymieňali iba informácie, ktoré sú efektívne. Z tohto dôvodu bolo nariadenie nahradené Nariadením č. 79/2012, ktoré zoznam kategórií údajov zredukoval iba na dve kategórie. Týmto kategóriami sú informácie o obchodníkoch neusadených v danom členskom štáte a informácie o nových dopravných prostriedkoch. Od 1. januára 2015 by daňové orgány mali uskutočňovať najmä automatickú výmenu informácií. Spontánnu výmenu sa využíva iba v prípade informácií, ktoré sa neoznámili v rámci automatickej výmeny (Nariadenie Rady č. 904/2010 o administratívnej pomoci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty; Nariadenie Komisie EÚ č. 79/2012 z 31. januára 2012, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania niektorých ustanovení Nariadenia Rady č. 904/2012 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty).

1.2.5. Smernica Rady 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní

V dôsledku rastúcej mobility platiteľov daní a zvýšenia cezhraničných transakcií vzniká krajinám problém pri stanovení základu dane. Európska únia ponecháva členským krajinám voľnosť v rámci formovania národných daňových systémov, musia však dodržiavať stanovené pravidlá. Prejavuje sa to v súperení jednotlivých krajín, ktoré chcú prilákať subjekty na výhodnejšie daňové podmienky. Z toho dôvodu Európska komisia dlhodobo vyvíja iniciatívu v oblasti harmonizácie priamych daní. Zavedenie spoločného konsolidovaného základu dane z príjmov právnických osôb by čiastočne eliminovalo konkurenciu medzi jednotlivými jurisdikciami. V tejto súvislosti vznikajú mnohé diskusie. Členské krajiny sa obávajú, že postupne by došlo aj k zjednoteniu daňových sadzieb. V prípade mnohých krajín sú nízke daňové sadzby nutné na prežitie ich ekonomiky. Boj proti daňovým únikom zameraný na právnické osoby sa spolieha teda najmä na zdieľanie informácií (Medved', J. et al, 2009).

Oblasť priamych daní upravovala smernica Rady 77/799/EHS o vzájomnej pomoci príslušných orgánov členských štátov v oblasti priamych daní. V roku 1997 bola smernica doplnená aj o nepriame dane. Táto jedna z najstarších smerníc bola predmetom mnohých úprav, avšak nespĺňala požiadavky vnútorného trhu. Z toho dôvodu bola k 1. januáru 2013 zrušená a nahradená novou smernicou Rady 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní. Smernica stanovuje pravidlá pre vzájomnú spoluprácu členských krajín. Rozsah smernice sa vzťahuje na všetky dane, ktoré vyberá členský štát. Neuplatňuje sa však na dane, ktoré upravujú iné právne predpisy ako sú napríklad daň z pridanej hodnoty či spotrebné dane (Smernica Rady 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní).

V prípade výmeny informácií na požiadanie je dožiadaný orgán povinný poskytnúť informácie, ktoré má k dispozícii. Ak takéto informácie nemá v držbe, uskutoční administratívne zistenia. Príslušný orgán má možnosť odmietnuť takéto zisťovanie, musí to však náležite odôvodniť. Aby bola výmena informácií efektívna mala by sa uskutočniť do šiestich mesiacov od podania žiadosti. Prostredníctvom automatickej výmeny informácií sa vymieňajú údaje, ktoré sa týkajú osôb s pobytom v inom členskom štáte. Pre účely smernice sa pod osobou rozumie fyzická aj právnická osoba. Vymieňajú sa iba informácie, ktoré sa týkajú obdobia od 1. januára 2014. Vymieňané informácie sa týkajú príjmov zo závislej činnosti, tantiém, dôchodkov a vlastníctva nehnuteľného majetku (Smernica Rady 2011/16/EÚ o administratívnej spolupráci v oblasti daní).

1.3. Trendy v oblasti výmeny daňových a bankových informácií

V súčasnej dobe problematike daňových rajov nevenuje zvýšenú pozornosť len OECD, ktorá svoju aktivitu vyvíja najmä v oblasti automatickej výmeny informácií. Nepriaznivý vplyv daňových rajov podnietil ku krokom aj iné organizácie ako sú MMF, FATF či samotné Spojené štáty.

1.3.1. FATCA

Po celé desaťročia mali americké daňové úrady (Internal Revenue Service, IRS) problémy s daňovými poplatníkmi, ktorí ťažili z offshore jurisdikcií. Spojené štáty americké boli každoročne konfrontované s odlevom peňažných prostriedkov vo výške

niekoľko miliárd dolárov. Mechanizmus daňových únikov fungoval efektívne, hlavnou príčinou bolo bankové tajomstvo v zahraničných jurisdikciách. Nie je teda prekvapivé, že Spojené štáty začali svoj aktívny boj proti daňovým únikom. Treba si však uvedomiť, že postoj USA v boji proti daňovým únikom je rozporuplný. Potvrdzuje to napríklad štát Delaware, ktorý poskytuje výhodné podmienky pre zahraničných investorov v podobe nízkych paušálnych poplatkov alebo nepodliehaniu dane z príjmov právnických osôb. Prvým krokom do boja bolo schválenie nového daňového zákona FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act). Tento zákon bol prijatý ako súčasť balíčka zákonov HIRE (Hiring Incentives to Restore Employment) v roku 2010 (Petrovič, 2002; Dizdarevic, 2011; Sardard, 2015). Účelom novoprijatého zákona je obmedziť daňové úniky. Platnosť daňového zákona je od 1. januára 2013 (Wandhöfer, 2014).

Ako najdôležitejší motív pre prijatie FATCA boli reálne predpoklady, že americké daňové subjekty nedodržiavajú americké daňové predpisy. Americká daňová povinnosť, známa ako FBAR (Report of Foreign Bank and Financial Accounts) ukladá americkým rezidentom povinnosť hlásiť svoje finančné aktíva uložené mimo domácej krajiny. Tieto prostriedky však neuvádzajú vo svojich daňových priznaniach (Kubinec, 2015).

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že Spojené štáty americké neuložili podstatne novú povinnosť na americké daňové osoby. Svoju aktivitu smerujú skôr na finančné inštitúcie vo svete, kde hľadajú pomoc pri zbere daní. Základným pilierom budú medzivládne dohody, ktoré boli uzatvorené s USA. Najskôr je potrebné, aby sa zahraničné subjekty zaregistrovali v systéme IRS. Následne budú musieť identifikovať a nahlasovať údaje o bankových účtoch a iných aktívach priamo IRS (Jedinák, Kasemová, 2015).

FATCA ukladá súbor povinností predovšetkým zahraničným finančným inštitúciám (FFIs). Pre účely nového daňového zákona pojem FFIs zahŕňa banky, poisťovne, private equity fondy a všetky subjekty, ktoré pracujú s finančnými aktívami. FATCA bezprostredne začleňuje do vykazovania aj nefinančné subjekty. Sú to entity, ktoré sa nezaradujú medzi finančné inštitúcie, avšak disponujú investíciami a vkladmi. Naopak, táto povinnosť sa nevzťahuje na štátne podniky, centrálné banky, medzinárodné organizácie, penzijné fondy, dôchodkové fondy a podobne (Jedinák, Kasemová, 2013).

Činnosť USA v oblasti boja proti daňovým únikom môžeme považovať za taktický krok. Spojené štáty očakávajú, že ignoráciu ich nového zákona si úmyselne nikto nedovolí. V prípade rôznych špekulácií si zvolili aj dobrý motivačný nástroj v podobe 30% zrážkovej dane na všetky americké zdroje. Ako príklad môžeme uviesť úroky, dividendy, renty, zisky či mzdy. Krajiny budú musieť upraviť svoju legislatívu a počíta sa aj s

prelomením bankového tajomstva. Daňový výbor USA odhaduje, že implementácia FATCA bude generovať 8,7 milióna dolárov dodatočných príjmov počas desiatich rokov. Predpokladá sa, že zdrojom tohto zvýšenia bude zvýšenie výberu daní z príjmov a nie príjmy z uplatnenia zrážkovej dane (Bogaard, Draz, 2013; Jílek, 2013; Joint Committee on taxation, 2010). Európska banková federácia vyčíslila odhadované náklady, ktoré budú potrebné na úpravu informačných systémov vo výške 10 000 miliónov eur. Z toho vyplýva, že úžitok zo zákona ponesú Spojené štáty a náklady budú musieť niesť ostatné krajiny (Nerudová, 2014).

K prvej výmene informácií malo dôjsť 31. marca 2015. Táto výmena by mala zahŕňať len informácie týkajúce sa roku 2014. Slovenská republika podpísala dohodu FATCA 31. júla 2015. K prvej výmene informácií dôjde teda najneskôr do konca septembra 2016. Informácie, ktoré podliehajú výmene sú meno, adresa, DIČ vlastníka účtu, číslo účtu a zostatok na účte na konci kalendárneho roka alebo pred uzatvorením účtu. Vykazovať sa musia aj účty, pri ktorých sa predpokladá, že ich vlastníkom je americký subjekt. Indikátorom môže byť napríklad americké telefónne číslo medzi kontaktnými údajmi alebo americký pas. Výmena k 15. marcu 2017 (za rok 2016) rozšíri súbor vykazovaných informácií o celkové hrubé výnosy z predaja niektorých aktív (Zimiles et al, 2013; Akont, 2014).

Spolupracujúce finančné inštitúcie (PFFI) sú definované ako inštitúcie, ktoré pristúpili na dohodu FATCA. Tieto subjekty sa zaviazali identifikovať účty, ktoré vlastní občania USA. Zákon presne vymedzuje subjekty, ktoré možno považovať za americké osoby. Nie sú to len americkí občania, ale aj osoby s americkým pracovným povolením alebo povolením k pobytu. Hranica vykazovania pri fyzických osobách je stanovená od 50 000 dolárov. Vztahuje sa na osobu, ktorá žije v USA a má takýto zostatok k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia alebo presiahne viac ako 75 000 dolárov počas tohto roka. Ak je fyzická osoba ženatá/vydatá, hranica sa zdvojnásobuje. Ak ide o osobu, ktorá žije v zahraničí (aspoň 330 dní) hranica je 200 000 dolárov k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia (IRS, 2015). Spolupracujúce finančné inštitúcie musia pri FO uskutočniť elektronické preverenie (due dilligence), ak zostatok účtu prekročil 50 000 dolárov. Ak je prekročená suma vyššia než 1 milión dolárov, musí sa uskutočniť elektronické preverenie, ale aj papierová dokumentácia. Identifikácia majiteľov účtu môže byť na základe americkej adresy či amerického telefónneho čísla. Čo sa týka právnických osôb, označujú sa ako pasívne nefinančné inštitúcie (NFFE). Tieto inštitúcie musia byť povinne identifikované, ak viac ako 50% ich obratu tvoria pasívne príjmy ako sú dividendy, úroky,

výnosy z predaja cenných papierov a podobne. Analýze podliehajú účty právnických osôb so zostatkom vyšším než 250 000 dolárov (Jílek, 2013).

Implementácia FATCA do národných legislatív je spojená s vysokými nákladmi. Nový zákon je považovaný za problematický aj z dôvodu obrovského rozsahu požiadaviek. Aby sa tieto problémy prekonali, mali sa uzatvárať bilaterálne medzivládne dohody IGA medzi USA a partnerskými štátmi. Na základe týchto zmlúv by finančné inštitúcie vykonávali due dilligence a plnili informačné povinnosti. Boli navrhnuté dva modely medzivládnych dohôd. Model IGA 1 predstavuje verziu s možnosťou uzatvorenia recipročných pravidiel. USA prijme opatrenia a legislatívu, ktorá by umožňovala rovnocennú úroveň výmeny informácií z jej strany. Pri tomto modeli ide o nepriamy vzťah finančných inštitúcií s IRS. Výmena prebieha na medzinárodnej úrovni a bude dostupná len pre tie štáty, s ktorými má USA účinnú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia alebo zmluvu o výmene informácií na daňové účely. Finančná inštitúcia poskytne informácie národnému daňovému orgánu, ktorý ich následne poskytne IRS. Model IGA 2 je založený na priamom vzťahu. Štát v tomto prípade nebude uzatvárať medzivládnu dohodu, taktiež tu nie je možnosť uzatvorenia recipročných opatrení zo strany USA (MF SR, 2012).

1.3.2. Štandard automatickej výmeny informácií v oblasti daní

Vplyvom globalizácie sa nástroje daňových únikov neustále zdokonaľujú a preto zostávajú vážnym problémom aj pre krajiny po celom svete. OECD v oblasti boja proti preferenčným daňovým systémom píše dlhú históriu. Začiatkom roka 2012 upriamila svoju pozornosť najmä na automatickú výmenu informácií. Uskutočnili sa mnohé rokovania ministrov G20 a guvernérov centrálnych bánk o možnosti vykonávania takejto formy výmeny informácií. K úvahám o zavedení automatickej výmeny informácií prispel aj zámer piatich európskych krajín, ktoré chceli rozvinúť multilaterálnu výmenu informácií. OECD preto prijala riešenie na medzinárodnej úrovni. Konečné znenie predstavila v roku 2014 vydaním tzv. Štandardu pre automatickú výmenu informácií v daňovej oblasti (AEOI). Podstatnú časť nového štandardu tvorí Common Reporting Standard (OECD, 2014a).

Nový globálny štandard vychádza z amerického daňového zákona FATCA a rozširuje povinnosti finančných inštitúcií. Finančné inštitúcie budú povinné sledovať rezidenciu svojich klientov od 1. januára 2016. Táto povinnosť sa vzťahuje na klientov, s ktorými

finančná inštitúcia vstúpila do zmluvného vzťahu do konca roka 2015. Monitorovaniu sa nevyhnú ani noví klienti banky. Prejavilo sa to aj v štandarde, ktorý osobitne stanovuje podmienky reportovania existujúcich a nových klientov (Makarová, 2015; Vasil', Šofránková, 2015).

Informácie, ktoré budú poskytované môžeme rozdeliť na dve kategórie. Prvou kategóriou sú finančné informácie, druhú skupinu tvoria informácie o identite klienta. V rámci informácií o jednotlivcoch sa budú vymieňať štandardné informácie ako sú meno, adresa, dátum a miesto narodenia. V prípade právnických osôb sa vymieňajú informácie o ovládajúcich osobách. Tou je napríklad osoba s vlastníckym podielom najmenej 25%. Medzi finančné informácie môžeme zaradiť číslo účtu, identifikačné číslo finančnej inštitúcie, zostatok na účte ku koncu príslušného kalendárneho roka. V prípade tzv. Custodial Account¹ sa budú vykazovať aj úroky, dividendy, výnosy z predaja a spätného odkúpenia finančného imania a podobne (OECD, 2014a; TJN, 2016). V prípade existujúcich účtov entít, kde zostatok na účte nepresiahne 250 000 USD, nebude potrebné preverovať ani oznamovať takéto účty. Táto podmienka však platí, ak hranicu nepresiahnu ani v najbližších rokoch. Nové účty budú preverované všetky bez ohľadu na ich zostatok. V prípade fyzických osôb sa budú nahlasovať všetky účty, do úvahy sa neberie zostatok na účte (Akont, 2015d).

1.3.3. Iniciatíva BEPS

Dynamika vývoja prepojenosti svetových ekonomík a rozvoj digitálnej ekonomiky otvára spoločnostiam alternatívy, ako minimalizovať daňové zaťaženie. Dôsledkom tohto vývoja sú prirodzene daňové úniky. Predpokladá sa, že straty z daní právnických osôb predstavujú 100 – 200 miliárd USD ročne. Spoločnosti sa spoliehajú na komplikované daňové pravidlá a nedostatočnú spoluprácu členských krajín. Z toho dôvodu využívajú daňové medzery a o minimalizáciu zdanenia sa snažia presúvaním svojich ziskov. Správanie takýchto podnikov nespôsobuje len únik zdrojov, ale aj poškodzovanie konkurenčného prostredia. Podniky, ktoré poctivo platia dane nedokážu potom adekvátne konkurovať (Nerudová, 2014).

¹ Výraz označuje finančný účet, ktorý je vedený v prospech inej osoby. Účet spravuje zodpovedná osoba (custodian). V prípade účtov pre maloletých sú to rodičia, ak ide o spoločnosti môže to byť banka, agent alebo iná spoločnosť.

Vo svete existuje niekoľko iniciatív, ktoré zvyšujú tlak na obmedzovanie daňovej optimalizácie. Spolupráca OECD a zástupcov krajín G20 vyústila do iniciatívy pod názvom BEPS (Base Erosion and Profit Shifting), ktorú predstavili začiatkom februára 2015. Nový projekt predstavuje priamy boj proti nadnárodným spoločnostiam, ktoré znižujú svoj základ dane z príjmu. Akčný plán zahŕňa 15 opatrení, ktoré sa majú uskutočniť v súvislosti s projektom BEPS. Ako príklad môžeme uviesť problematiku transferových cien či zneužívanie zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia. Súčasťou BEPS je aj implementačný balíček Country-by-country reporting (CbC), ktorý je zameraný na automatickú výmenu informácií. Vymieňať sa budú informácie o nadnárodných spoločnostiach, ktoré majú obrat vyšší ako 750 miliónov eur. Dopad BEPS sa prejaví predovšetkým v zmene činnosti daňovej správy. Od spoločnosti sa získa podstatne väčší objem dát, ktoré budú porovnávať a hľadať nejasnosti. To prispeje k dôkladnejšej analýze dát a daňová správa nebude veľkú časť svojej aktivity vynakladať na hľadanie podozrivých spoločností (Akont, 2015e; OECD/G20, 2015b).

Čo sa týka nadnárodných spoločností, tie budú musieť v rámci CbC reportingu detailnejšie vykazovať určité informácie. Bude potrebné klasifikovať obchodné aktivity a krajiny, v ktorých pôsobi. Tiež budú musieť poskytnúť súhrnné informácie týkajúce sa výšky príjmov, zisku pred zdanením, celkového počtu zamestnancov a podobne. Nevyhnu sa ani dokladovaniu správnosti transferových cien. V daňových priznaniach budú musieť deklarovať transakcie so spojenými osobami. Prvá automatická výmena informácií bude uskutočnená v roku 2017. Základom výmeny informácií budú vzájomné daňové dohody alebo dohody o výmene informácií v daňových záležitostiach (TJN, 2015; OECD/G20, 2015a,b).

Zhrnutie

V súčasnosti neexistuje univerzálny nástroj, podľa ktorého je možné identifikovať krajinu ako daňový raj. Z toho dôvodu môžeme očakávať, že onshore a offshore jurisdikcie budú naďalej vyhľadávané investormi. Za splnenia určitých podmienok bude stále možné zakladať podniky v daňových rajoch. Nie je však vylúčené, že založenie podniku bude jednoduchšie a lacnejšie. Naproti tomu bude však problémom využitie takýchto podnikov za účelom minimalizácie dane z príjmu právnických osôb. V oblasti výmeny bankových a daňových informácií vystupuje do popredia automatická výmena informácií. Krajiny budú musieť čeliť meniacim sa požiadavkám a odkrývať bankové tajomstvo. Otázkou zostáva, či automatická výmena informácií prinesie také veľké výsledky, ako sa očakáva.

2. VPLYV VÝMENY DAŇOVÝCH A BANKOVÝCH INFORMÁCIÍ NA DAŇOVÉ PLÁNOVANIE A DAŇOVÚ OPTIMALIZÁCIU

Druhá kapitola bakalárskej práce je zameraná na posúdenie vplyvu novoprijatých medzinárodných dohôd o automatickej výmene informácií na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu. Predmetom nášho záujmu v prvých podkapitolách bude implementácia zmlúv umožňujúcich výmenu informácií na požiadanie v jednotlivých krajinách a ich využívanie v praxi. V rámci nasledujúcich častí poukážeme na konkrétne zmeny vplývajúce na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu.

Ekonomiky všetkých krajín sa v posledných obdobiach ocitli v ťažkostiach. Takmer všetky ekonomiky v horizonte niekoľkých rokov vykazujú deficity štátnych rozpočtov a zvyšujú svoje verejné dlhy. V poslednom období možno pozorovať v skupine krajín zvyšujúcich svoje dlhy aj najvyspelejšie ekonomiky sveta. V období daňových rajov, ktoré svojimi výhodnými daňovými podmienkami začali lákať viac a viac investorov, začali krajiny strácať finančné prostriedky. Pritom práve dane predstavujú finančný základ štátneho rozpočtu. Pre sústavný vývoj v oblasti offshore a onshore podnikania sa štatistiky neustále menia. Vychádzajúc z najnovších odhadov OECD, v daňových rajoch sa sústreďujú približne desiatky miliárd eur. Na významný nárast využívania daňových rajov poukazujú aj iné odhady (Boriková, 2014), ktoré tvrdia, že sa tu koncentruje 70-80% súkromného likvidného kapitálu z celého sveta.

Dôvody, prečo podnikatelia odchádzajú so svojim kapitálom do výhodnejších prostredí sú rôzne. Už samotná definícia podnikania hovorí o činnosti, ktorej cieľom je dosiahnuť zisk. Pre niektorých podnikateľov je teda primárnym cieľom maximalizovať profit zo svojej činnosti. Z toho dôvodu hľadajú jurisdikcie, ktoré majú nízke resp. nulové korporátne sadzby. Od ich úrovne závisí výsledný efekt podnikateľskej činnosti. Práve väčšina krajín s výhodnými daňovými podmienkami im poskytuje priame riešenie na ich potreby. Je však potrebné spomenúť, že poskytovatelia korporátnych služieb z vlastných skúseností uvádzajú, že do daňových rajov odchádza z daňových dôvodov približne len 30% podnikateľov (Daňové Ráje.eu, 2012). Podľa prieskumu spoločnosti Bisnode z roku 2015 až 44% investorov využíva daňové raje z dôvodu daňových výhod (Krejčí, 2016).

Jedným z motívov vyhľadávania daňových rajov je aj anonymita. Podľa spomínaného prieskumu Bisnode (Krejčí, 2016) porovnateľný počet investorov (44%) využíva daňové

raje z dôvodu zabezpečenia anonymity. Pokiaľ sa organizácia orientuje na chránenie totožnosti a súkromia investorov, vyhľadáva prostredie umožňujúce splnenie tejto požiadavky. V dnešnom svete technológií je na internete prístupných množstvo informácií. V obchodnom registri je možné vyhľadať takmer akúkoľvek spoločnosť. Verejne dostupné sú mená vlastníkov spoločnosti, členov predstavenstva či dozornej rady. Ich súčasťou sú taktiež adresy bydliska jednotlivých členov. Podľa obchodného názvu organizácie nie je problém vyhľadať si účtovnú závierku v ďalšom verejne prístupnom registri. Tu si môžeme pozrieť dosiahnutý zisk spoločnosti, jeho rozdelenie, vo výročných správach tiež sumu vyplatených dividend. V katastri nehnuteľností je možné pozrieť súpis majetku konkrétnej osoby. Všetky tieto získané informácie môžu byť súčasťou vydierania podnikateľa. Taktiež je ich možné použiť v obchodnom boji s konkurenciou. V takomto prípade nie je prekvapujúce, že pre mnohých podnikateľov takáto dostupnosť informácií presahuje ich hranicu akceptovateľnosti. Preto sa takémuto riziku snažia vyhnúť vďaka firme v daňovom raji. Dôležité je tiež ale spomenúť, že anonymita sa v mnohých prípadoch používa aj na obchádzanie daňovej povinnosti.

2.1. Implementácia zmlúv o výmene daňových a bankových informácií v jednotlivých krajinách

V predchádzajúcich kapitolách sme sa podrobnejšie zaoberali zmluvami o zamedzení dvojitého zdanenia. Podstatou takýchto zmlúv je predchádzanie ekonomickému dvojitému zdaneniu. Tieto záväzné písomné dohodnutia medzi partnerskými krajinami nevymedzujú subjektom nové povinnosti. Naopak, umožňujú im eliminovať nadmerné daňové zaťaženie v oblasti medzinárodného zdanenia. V tejto podobe dohody predstavujú legislatívnu oporu daňových rajov. Ich podstata sa prejavuje v optimalizácii úrokov, licenčných poplatkov, ziskov a rôznych ďalších príjmov. Vo vzájomných zmluvách o zamedzení dvojitého zdanenia sú obsiahnuté znížené daňové sadzby na konkrétne položky. Počet uzatvorených zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia (DTAs) jednotlivými krajinami je uvedený v Prílohe 1.

Medzi krajiny s najväčším počtom uzatvorených zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia sa radí Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Francúzsko, ktoré doposiaľ uzatvorili 131 takýchto zmlúv. Zvyšok krajín európskeho kontinentu nezaostáva a tiež ponúka širokú sieť uzatvorených zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia. Spomedzi

ázijských krajín je zaujímavá Čína so 150 uzatvorenými zmluvami. Do skupiny krajín poskytujúcich rozsiahlu sieť uzatvorených DTA zmlúv môžeme začleniť aj Japonsko so 68 DTAs či Spojené arabské emiráty s 85 DTAs. V nasledujúcom texte sa venujeme niektorým vybraným krajinám so zvýhodnenými daňovými režimami.

Cyprus

Cyprus je štát nachádzajúci sa vo východnom Stredomorí. Tento ostrov je známy predovšetkým ako dovolenková destinácia. V súčasnosti Cyprus nadobúda väčší význam ako destinácia pre umiestnenie obchodných a holdingových spoločností. Že je tento ostrov lákadlom na zakladanie spoločností potvrdzuje aj nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 1 Počet založených spoločností na Cypre za obdobie rokov 2010-2015

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkový počet založených podnikov	19 278	19 538	17 999	-	11 169	-
Počet založených domácich podnikov	110	106	101	95	94	84
Počet založených slovenských spoločností	535	600	767	755	750	917
Počet založených českých spoločností	1 550	1 705	1 904	2 018	2 097	2 131

Prameň: Vlastné spracovanie podľa Bisnode, 2015a,b a The World Bank, 2016a,b

Podľa údajov Svetovej banky (2016a,b) a spoločnosti Bisnode (2015a,b) sme pracovali so štatistikou registrovaných nových spoločností v kalendárnom roku. Z tabuľky 1 je možné vidieť, že počet registrovaných spoločností na Cypre každoročne rastie. Ostrov je využívaný najmä zahraničnými investormi, nakoľko podiel založených domácich podnikov na celkovom počte nových spoločností sa pohybuje okolo 1%. Cyprus je preferovaný aj zo strany slovenských, ale predovšetkým českých podnikateľov.

Obľúbenosť tejto jurisdikcie spočíva v niekoľkých faktoroch. Krajina poskytuje veľmi stabilný daňový systém, sadzbu dane z príjmov právnických osôb na úrovni 12,5%. Atraktivnosť pre investorov zvyšuje aj rozsiahla sieť zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia s 57 krajinami (Príloha 1). Tie ma uzatvorené s krajinami ako sú Seychely, Singapur, Švajčiarsko či Veľká Británia, ktoré sú tiež často využívané na offshore podnikanie. Nemá však uzatvorenú zmluvu s Holandskom, ktoré sa zaraďuje medzi jednu z najviac využívaných krajín.

V porovnaní s inými krajinami vyžaduje pre lokálne spoločnosti relatívne malý objem administratívnych úkonov. Podľa údajov Svetovej banky (2016c) založenie spoločnosti na Cypre trvá v priemere 8 dní. V porovnaní so Slovenskou republikou, kde ešte v roku 2013

trvalo založenie podniku v priemere 103 dní, v súčasnosti už to môžeme zvládnuť približne za 11 dní. Založenie podniku si vyžaduje množstvo administratívnych úkonov. Je potrebné navštíviť živnostenský úrad, daňový úrad, obchodný register, kataster nehnuteľností a taktiež aj banku. Možnosť vybavenia potrebných záležitostí cez internet z pohodlia domova ešte doposiaľ neexistuje. Z cenníkov poskytovateľ korporátnych služieb vyplýva, že založenie spoločnosti na Cypre sa pohybuje medzi 2 100 – 3 400 €. Cena závisí od toho, čo všetko kompletný balík služieb zahŕňa.

Holandsko

Holandsko sa zaraďuje medzi najstaršie krajiny, ktoré začlenili do svojich daňových systémov výhodné podmienky pre investorov. Vo svetovom rebríčku toku priamych zahraničných investícií, zostavovanom Konferenciou OSN pre obchod a rozvoj (2015), sa Holandsko nachádza v prvej desiatke krajín s najväčším prílivom kapitálu. Táto jurisdikcia je domovom aj mnohých amerických dcérskych spoločností. Podľa rebríčka Fortune 500² (OSG, 2015) približne 48% amerických nadnárodných korporácií z tohto rebríčka umiestňuje svoje dcérske spoločnosti do Holandska. Väčšina slovenských investorov, ktorí svoje spoločnosti registrujú v zahraničí, podľa spoločnosti Bisnode (2015a) využíva taktiež najmä Holandsko.

Tabuľka 2 Počet založených spoločností v Holandsku za obdobie rokov 2010-2015

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkový počet založených podnikov	46 366	46 578	49 425	-	58 900	-
Počet založených domácich podnikov	150	144	135	99	98	100
Počet založených slovenských spoločností	1050	1052	1100	1124	1154	1140
Počet založených českých spoločností	4 519	4 501	4 443	4 368	4 208	4 194

Prameň: Vlastné spracovanie podľa Bisnode, 2015a,b a The World Bank, 2016a,b

V posledných obdobiach záujem o založenie spoločnosti v Holandsku výrazne rástol. Tento záujem ovplyvňuje najmä priaznivé podnikateľské prostredie. Krajina láka investorov najmä na početnú ponuku dotácií a daňových úľav. Je využívaná najmä na zakladanie materských spoločností, pretože holdingovej štruktúre ponúka vysoký imidž a prestíž. V neposlednom rade aj mnoho ďalších výhod ako napríklad zmluvy o ochrane

² Fortune 500 je rebríček amerických súkromných a verejných korporácií, v ktorom sú spoločnosti zoradené podľa ich hrubého obratu. Tento rebríček každoročne zostavuje časopis Fortune.

investícií. Holandské holdingové spoločnosti môžu profitovať zo širokej siete uzatvorených zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia. V súčasnosti má uzatvorených 98 zmlúv, ktoré boli pôvodne uzatvárané ako ochrana pred dvojitým zdanením. V dnešnej dobe je však ich primárnou funkciou eliminovať daňové zaťaženie. Umožňujú podstatne znížiť zrážkovú daň u dividend a kapitálových ziskov. Na úroky a licenčné poplatky sa zrážková daň nevzťahuje. Ak vychádzame z dostupných cenníkov poskytovateľ korporátnych služieb, cena založenia spoločnosti v Holandsku sa pohybuje vo výške 1 250 – 6 950 €.

Pri zdôvodňovaní motívov využívania tejto jurisdikcie investormi treba spomenúť aj stabilné právne prostredie. Zákony sú prehľadnejšie a právo ľahšie vymáhateľné. Daňoví poradcovia a právnici poskytujú kvalitné poradenské služby. Daňové poradenstvo sa vyvinulo ako samostatný odbor, ktorý je možné študovať na viacerých holandských univerzitách. Taktiež poradenské spoločnosti, špecializujúce sa na daňové plánovanie, zamestnávajú relatívne vysoký počet právnikov, účtovníkov a konzultantov. Tí sú známy svojou vysokou úrovňou vedomostí a často niekoľkoročnými skúsenosťami z iných jurisdikcií, ktoré sa využívajú na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu.

2.2. Výmena informácií na požiadanie

Problematika daňovo zvýhodnených krajín bola videná predovšetkým v ich nedostatočnej transparentnosti a výmene informácií. Činnosť Globálneho fóra nadobudla podobu nového nástroja, ktorý v roku 2002 zaviedol výmenu informácií medzi zmluvnými stranami. Ako sme už spomínali, zmluvy o výmene informácií v oblasti daní uzatvárali zo začiatku len Spojené štáty americké. V roku 2009 prichádza OECD s listinami, kde krajiny rozdelila podľa stupňa spolupráce a výmeny informácií. Táto skutočnosť sa prejavila v rastúcom množstve uzatvorených TIEA zmlúv. Počet uzatvorených zmlúv o výmene informácií v daňovej oblasti jednotlivými krajinami je uvedený v Prílohe 1.

Ako je možné vidieť v Prílohe 1, najväčší počet TIEA zmlúv uzatvorila Guernsey, konkrétne 60 TIEA zmlúv. Väčšina z týchto krajín dosiahla stanovenú hranicu dvanástich podpísaných TIEA zmlúv, v dôsledku čoho sa krajiny presunuli o listinu vyššie. V súčasnosti sa na tzv. čiernej listine nenachádza žiadna krajina. Naposledy sa na tomto zozname nespolupracujúcich krajín objavili krajiny ako Kostarika, Malajzia, Filipíny a Uruguaj. Po prísľube, že budú dodržiavať pravidlá výmeny informácií boli presunuté na

šedú listinu. Hranicu dvanástich podpísaných TIEA zmlúv dve z uvedených krajín ale dodnes nesplnili.

Podľa mnohých ekonómov naráchlo uzatvorené zmluvy nemôžu byť efektívne. Nevyhnutná podmienka efektívnej výmeny je, že jurisdikcie musia mať v držbe informácie, ktoré sú predmetom výmeny. Prípadne, ak tieto informácie nemajú, musia byť spôsobilé ich získať a poskytnúť zmluvnej strane. Spravidla ide o informácie týkajúce sa obchodných spoločností a bankových účtov, rovnako ako aj ich vlastníkov. Tieto zmluvy sú však uzatvárané aj jurisdikciami, ktoré zhromažďujú minimálne množstvo takýchto informácií. Ani uzatvorená zmluva tak nemôže splňať svoj účel. Takýmto prípadom je aj krajina Vanuatu, ktorá do dnešného dňa podpísala 14 zmlúv o výmene informácií v daňových záležitostiach. Zatiaľ nebola podpísaná ani jedna dohoda o zamedzení dvojitého zdanenia. Tuzemské zákony Vanuatu nedávajú štátnym orgánom právo na prístup k informáciám potrebných na výmenu informácií v rámci svojich uzatvorených zmlúv. Regulačné orgány majú právomoc na prístup k informáciám, vo väčšine prípadov len pre svoje vlastné domáce účely. TIEA zmluvu s Vanuatu uzatvorili severské krajiny, Švédsko či Írsko. Všetky zmluvy boli uzatvorené po roku 2009, teda po zverejnení čiernej listiny OECD. Neexistuje právny základ na výmenu informácií, takže tieto uzatvorené zmluvy nie sú efektívne v boji proti daňovým únikom.

Cieľom podpísaných zmlúv o výmene informácií bolo zvýšenie transparentnosti. Otázne je, do akej miery uzatvorené zmluvy predstavovali hrozbu pre daňové plánovanie.

Tabuľka 3 Počet žiadostí o výmenu informácií vybraných krajín

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Belize	-	0	1	4	1	-
Cyprus	150	294	278	207	503	351
Lichtenštajnsko	-	-	14	44	97	-
Luxembursko	242	234	356	480	588	312

Prameň: Vlastné spracovanie podľa Global Forum on Transparency and Exchange of Information, Peer Review Report, 2014 – 2015

V prípade, že daňový orgán domácej krajiny nezískal potrebné informácie o daňovom subjekte, mohol využiť uzatvorenú zmluvu s partnerskou krajinou. Tabuľka 3 uvádza počet prijatých žiadostí o výmenu informácií pre vybrané krajiny. Údaje boli čerpané na základe

posledných dostupných publikácií, ktoré vydáva Globálne Fórum o transparentnosti a výmene informácií pre daňové účely.

Ako je možné z Tabuľky 3 vidieť, nástroje na výmenu informácií (DTAs + TIEAs) sa v praxi nevyužívajú tak často. Vo väčšine krajín počet žiadostí dosahuje hodnotu okolo 200-300 žiadostí za rok. V prípade krajiny ako je Holandsko, kde sa počet založených podnikov pohybuje v priemere okolo 50 000 každoročne, existuje málokedy viac ako niekoľko stoviek žiadostí ročne. Konkrétne v roku 2012 prijala 712 žiadostí o výmenu informácií (Douma, 2014). Pokiaľ ide o tento objem vymieňaných informácií, za najvýznamnejších partnerov považuje Veľkú Britániu, Francúzsko, Nemecko a Belgicko. Holandsko má uzatvorených 29 TIEA zmlúv s partnerskými krajinami ako sú Belize, Kajmanské ostrovy či Samoa. S krajinami, ktoré sa považujú za tradičné daňové raje, Holandsko TIEA zmluvy neuzatvorilo. Výmenu informácií s nimi uskutočňuje prostredníctvom zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia. Všetky TIEA zmluvy, s výnimkou jednej zmluvy, boli uzatvorené v roku 2009 a 2010, čím si krajina zabezpečila označenie spolupracujúcej krajiny s OECD.

Efektívna výmena informácií je spojená s časovým rámcom poskytnutia informácií. OECD nevymedzila časový limit na poskytnutie informácií, vo všeobecnosti však za efektívnu výmenu považuje poskytnutie informácií do 90 dní od podania žiadosti. Je potrebné poznamenať, že mnoho žiadostí krajiny aj zamietajú. Zmluvné strany žiadajú informácie, ktoré môžu získať z iných zdrojov, napríklad z obchodného registra v prípade, že je verejne prístupný. Vo viac ako polovici prípadov však poskytnutie informácií presahuje 180 dní, v niektorých prípadoch je odpoveď na žiadosť poskytnutá až do jedného roka. Napríklad v prípade súdneho konania môže oneskorené poskytnutie informácií spôsobiť problém. V skutočnosti však nie sú známe žiadne pokuty za nadmerné časové oneskorenie. V určitých prípadoch má žiadajúci subjekt povinnosť uhradiť potrebné náklady, ktoré súviseli so získavaním žiadaných informácií. To môže byť pre subjekt veľmi nákladné a po niekoľkých mesiacoch nemusí dospieť k žiadnemu výsledku.

OECD v roku 2015 vo svojom dokumente Tax Transparency: Report on Progress hodnotila návratnosť realizácie výmeny informácií na požiadanie (EOIR). Prieskum poukazuje na významné výsledky a predpokladá, že výsledky sa výrazne zvýšia od roku 2017, kedy sa začne vyhodnocovať automatická výmena informácií. Prieskum ukázal, že v roku 2012 výmena informácií na požiadanie vyniesla 520 miliónov eur, v roku 2013 sa príjmy zvýšili na 745 miliónov. V roku 2014 bola výška príjmov na úrovni 667 miliónov eur. Prieskum bol uskutočnený na 32 jurisdikciách. Konkrétne vo Švédsku sa

prostredníctvom zmlúv o výmene informácií vyzbieralo 139 miliónov eur v priebehu piatich rokov (2009-2013).

2.3. Offshore bankové účty

V prípade založenia zahraničnej spoločnosti za účelom daňového plánovania je potrebné založiť pre spoločnosť aj offshore bankový účet. V predchádzajúcich kapitolách sme sa zaoberali motívmi daňového plánovania a to v podobe daňových úspor, ochrany majetku a zabezpečenia anonymity investora. Ak bola offshore spoločnosť založená na základe jedného z uvedených motívov, otvorenie bankového účtu v tuzemskej krajine je nezmyselné. Z pohľadu administratívnych úkonov je to síce jednoduché, rýchle a pomerne málo nákladné, ale nezabezpečuje primárnu potrebu investora. Pri otvorení tuzemského bankového účtu je veľmi problematické banke nezverejniť skutočného vlastníka spoločnosti. Ako sme už naznačili, pre tento druh spoločnosti je dôležité mať vedený účet v krajine, ktorá chráni identitu svojho klienta a je diskrétna.

Prílivová vlna nových právnych predpisov vo finančnom sektore dostala pomenovanie automatická výmena informácií. Daňové orgány jednotlivých krajín majú prístup k informáciám o vlastníkoch bankových účtov aj v súčasnosti v dôsledku výmeny informácií na požiadanie. Žiadosť o poskytnutie informácií musí však obsahovať odôvodnenie potreby žiadaných informácií.

Krajiny sa rozhodli bojovať proti daňovým únikom na celosvetovej úrovni. V posledných rokoch sa hovorilo o oslabovaní bankového tajomstva, ktoré sa postupne začalo trhať na kúsky. Dnes už môžeme hovoriť o tom, že bankové tajomstvo v mnohých krajinách sveta prakticky neexistuje. Určitý stupeň anonymity je možné zabezpečiť ešte prostredníctvom nominee služieb. Pri otvorení bankového účtu pre spoločnosť bude banka vyžadovať signatára účtu, ktorý bude zároveň jeho oficiálnym vlastníkom. Táto osoba bude chrániť anonymitu skutočného vlastníka, ale na druhej strane bude mať prístup k finančným prostriedkom na jeho bankovom účte. Nominee osoba je oprávnená vykonávať bankové prevody a ďalšie bankové operácie. Tieto činnosti by mala vykonávať v súlade s pokynmi skutočného vlastníka a nie vo vlastnom záujme. Využívanie nominee osôb, rovnako ako u iných služieb, je spojené s určitým stupňom rizika. V prípade tohto druhu služieb je riziko pomerne veľké, ale môže byť riadené. Vzťah medzi nominee osobou a skutočným vlastníkom je možné upraviť zmluvou. V podmienkach zmluvy môže

byť obsiahnuté, že jediný prístup do internet bankingu má skutočný vlastník, resp. ako jediný pozná PIN kód k debetnej karte. Tým skutočný vlastník preberá kontrolu nad bankovým účtom. Využívanie nominee služieb zvyšuje náklady spoločnosti približne o 500 – 850 eur ročne. V niektorých krajinách môže cena za využitie nominee služieb dosiahnuť hranicu až 6 000 eur.

Na rastúci význam výmeny bankových a daňových informácií upozornili aj Spojené štáty americké. Nové americké pravidlá sú sprevádzané prechodom na automatickú výmenu informácií. Finančné inštitúcie budú musieť nahlasovať údaje o bankových účtoch, prípadne iných aktívach, priamo americkým daňovým úradom. V praxi to znamená, že finančná inštitúcia požiada daňovú správu o pridelenie identifikačného čísla na účely dohody FATCA, známeho ako GIIN (Global Intermediary Identifying Number). Následne sa finančná inštitúcia zaregistruje na portáli finančnej správy, prostredníctvom ktorej bude podávať oznámenia (FR SR, 2016). Zvyšuje sa tým tlak na lepšie poznanie svojich zákazníkov. Banky si budú musieť klasifikovať svojich klientov ako amerických a neamerických. V tomto prípade bude potrebné predložiť viacero dokumentov a venovať pozornosť aj malým detailom. V prípade bankových systémov je potrebná modifikácia, aby banky boli schopné zachytiť a spracovávať tieto americké informácie.

Na nový americký zákon zareagovala aj Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj a vytvorila svoj vlastný štandard automatickej výmeny informácií. Týmto štandardom uložila finančným inštitúciám povinnosť sledovať všetky nové účty. Zistené informácie budú musieť byť vymieňané medzi partnerskými štátmi automaticky. Časový rámec automatickej výmeny informácií podľa OECD je stanovený na rok 2017 a rok 2018. Zoznam jednotlivých krajín podľa roka, ktorým začínajú svoje reportovanie je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 4 Časový rámec automatickej výmeny informácií jednotlivých krajín

Rok 2017		Rok 2018	
Anguilla	Kolumbia	Albánsko	Nový Zéland
Argentína	Kórea	Andorra	Rusko
Barbados	Lichtenštajnsko	Antigua a Barbuda	Samoa
Belgicko	Litva	Aruba	Saudská Arábia
Bermudy	Lotyšsko	Austrália	Singapur
Britské Panenské ostrovy	Luxembursko	Bahamy	Sint Maarten
Bulharsko	Maďarsko	Belize	Spojené arabské emiráty
Curacao	Malta	Brazília	Svätá Lucia

Cyprus	Mexiko	Brunei Darussalam	Svätý Krištof a Nevis
Česká republika	Montserrat	Cookove ostrovy	Svätý Vincent a Grenadíny
Dánsko	Nemecko	Čile	Švajčiarsko
Dominika	Niue	Čína	Turecko
Estónsko	Ostrov Man	Ghana	Uruguaj
Faerské ostrovy	Poľsko	Grenada	
Fínsko	Portugalsko	Indonézia	
Francúzsko	Rumunsko	Izrael	
Gibraltár	San Maríno	Japonsko	
Grécko	Seychely	Kanada	
Grónsko	Slovenská republika	Katar	
Guernsey	Slovinsko	Kongkong	
Holandsko	Španielsko	Kostarika	
Chorvátsko	Švédsko	Kuvajt	
Írsko	Taliansko	Macau	
Island	Trinidad a Tobago	Malajzia	
Jersey	Turk a Caicos	Marshallove ostrovy	
Južná Afrika	Veľká Británia	Maurícius	
Kajmanské ostrovy		Monako	

Prameň: Vlastné spracovanie podľa Global Forum on Transparency and Exchange of Information, AEOI: Status of Commitments, 2016b

V dôsledku kombinácie nových právnych predpisov USA a OECD o automatickej výmene informácií sa krajiny začnú riadiť heslom „preveríme a dodaníme“. Informácie prijaté z automatickej výmeny informácií budú podkladom na porovnávanie údajov v daňových priznaniach konkrétnych rezidentov. Zistené nezrovnalosti budú podnetom na ďalšie kontroly a výsledkom môže byť domeranie dlžnej sumy. Uskutočňovanie takýchto kontrol bude potrebovať ďalšie investície do ľudských zdrojov. Môžeme teda očakávať, že byrokracia v jednotlivých štátoch bude znova rásť.

Možnosť otvorenia offshore bankového účtu je stále reálna. Banky zásadne nezmenili svoju ponuku a tento druh bankového účtu si ponechali vo svojom produktovom portfóliu. Snahou bánk je aj naďalej udržať si svojich klientov. Väčšia pozornosť sa však začala venovať preverovaniu jednotlivých zákazníkov prípad za prípadom. Tento proces si vyžaduje určitý čas a tak otvorenie bankového účtu do 48 hodín už začína byť minulosťou. Štandardná trhovú cenu za založenie offshore bankového účtu sa pohybuje v rozmedzí 360 až 1700 eur, v závislosti od konkrétnej jurisdikcie. Konkrétne náklady na založenie bankového účtu vo vybraných jurisdikciách sú uvedené v Tabuľke 5.

Tabuľka 5 Cena založenia offshore bankového účtu

Krajina	MIN	MAX
Belize	360	1250
Cyprus	700	1250
Hongkong	650	1500
Lichtenštajnsko	360	1000
Panama	395	1050
Seychely	360	1000
Singapur	570	1700
Spojené arabské emiráty	700	1250
Švajčiarsko	360	1250
Veľká Británia	1000	1500

Prameň: Vlastné spracovanie podľa H&B, World Offshore, SFM a HFS, 2016

Ďalším hmatateľným zásahom do sektora finančných služieb je štvrtá verzia Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu. Novelizovaná smernica ukladá povinnosť členským štátom zabezpečiť, aby úverové a finančné inštitúcie viac neponúkali anonymné účty alebo anonymné vkladné knižky. Pôsobnosť smernice sa neobmedzuje len na finančné a úverové inštitúcie, dotýka sa aj audítorov, právnikov či realitných agentov. Európsky parlament predpokladá, že v boji proti praniu špinavých peňazí môže výrazne prispieť centrálny register skutočných vlastníkov. Informácie obsiahnuté v centrálnych registroch nebudú prístupné iba orgánom členských štátov, ale taktiež verejnosti po registrácii a úhrade poplatku. Dochádza tak k ďalšiemu odkrývaniu totožnosti vlastníkov, nakoľko dostupnými informáciami v registroch budú meno, dátum narodenia, štátna príslušnosť a vlastnícky podiel v organizácii. Subjekty vymedzené novoprijatou smernicou musia vykonávať aj overovanie totožnosti klienta a monitorovanie jeho transakcií. Činnosti, ktoré musia inštitúcie vykonávať za účelom získavania relevantných informácií o svojich klientoch sa označujú aj ako KYC Rules – „Poznaj svojho zákazníka“. Tento termín je tiež používaný na označovanie bankovej regulácie, ktorá upravuje tieto činnosti. Pri otvárani offshore bankového účtu KYC Rules generuje poplatky vo výške 200 – 300 eur. Tento proces prebieha aj pri zakladaní podnikov, pričom v tomto prípade sa výška poplatkov pohybuje v rozmedzí 1 000 – 1 500 eur.

Ak vychádzame z predchádzajúcich úvah o boji proti praniu špinavých peňazí, v tomto prípade je potrebné zamyslieť sa na offshore bankové účty aj z pohľadu banky.

Samotné vykonávanie offshore bankovníctva a otváranie takýchto účtov nie je ilegálne. Ilegálnou aktivitou sa stáva ukrývanie peňazí, ktoré pochádzajú z nelegálnych činností. Schválený text novej smernice ukladá povinnosť finančným inštitúciám sledovať transakcie svojich klientov. Podozrivé, neobvyklé transakcie či prevod veľkého objemu finančných prostriedkov budú finančné inštitúcie musieť ohlasovať. Čo však v prípade, ak má banka podozrenie, že finančné prostriedky klienta pochádzajú z nelegálnej činnosti, ale rozhodne sa to nenahlásiť. Naopak, tieto okolnosti využije a rozhodne sa určitý objem peňazí ponechať vo svoj prospech. Ide o situáciu, ktorá sa v praxi môže vyskytnúť a bude potrebné ju riešiť. Otvára sa tu otázka, ako takúto situáciu môže teda riešiť majiteľ účtu? Hľadať pomoc na polícii alebo súdoch by v tomto prípade bolo viac škodlivé ako prínosné.

Zásahy medzinárodných organizácií vytvárajú tlak na bankové inštitúcie. Zjavný tlak bol vyvíjaný na Švajčiarsko predovšetkým zo strany USA, kedy sa požadovali informácie o amerických klientoch. Tento americký tlak sa prejavil aj v otváraní bankových účtov pre amerických rezidentov. Pri žiadosti o založenie bankového účtu sa môžu stretnúť s odmietnutím. Neodmietajú ich už iba poskytovatelia korporátnych služieb, ale aj samotné banky. Ako príklad môžeme uviesť banku Valartis Bank AG v Lichtenštajnsku, ktorá neotvára bankové účty pre americké spoločnosti. Je zrejmé, že sa začali hľadať riešenia pre amerických rezidentov. Napríklad Offshore Premium, poskytovateľ poradenských služieb pre investorov, poskytuje riešenie americkým klientom v Gruzínsku. Je to krajina, ktorá dodnes neuzatvorila zmluvu o automatickej výmene informácií. Formality pri otvorení účtu sú jednoduché a môže byť otvorený do jedného týždňa. Podľa poradenskej spoločnosti KPMG (Gugberidze, Gogolidze, 2015) môžeme gruzínsky bankový systém považovať za stabilný. Krajina tiež poskytuje vynikajúce bankové tajomstvo. Založenie takéhoto účtu stojí približne 950 eur.

V rámci tejto podkapitoly sme sa snažili analyzovať dôsledky automatickej výmeny bankových a daňových informácií na jeden z nástrojov daňového plánovania a daňovej optimalizácie. Vzhľadom na zložitosť daného problému nemožno všeobecne určiť jednoznačný dopad na offshore a onshore podnikanie. Na základe dostupných cenníkov poskytovateľov služieb v tejto oblasti sme sledovali zmeny cien za založenie offshore bankového účtu. Napriek značnej rozmanitosti dostupných ponúk sme nespozorovali významné zmeny v cenách založenia bankového účtu. Z pohľadu nákladov rastie len cena ochrany v podobe poplatku KYC Rules, ktorého cena na trhu sa pohybuje v spomínanej

výške 200 – 300 eur. Charakter novoprijatých medzinárodných dohôd o výmene informácií sa prejavil najmä v obmedzovaní možností amerických rezidentov otvoriť si zahraničný bankový účet v určitých jurisdikciách. Je to najmä v dôsledku tlaku z americkej strany v podobe FATCA. Boj medzinárodných integračných zoskupení sa už postupne začína prejavovať aj pri neamerických klientoch. Niektoré banky začínajú uzatvárať svoje brány pre všetkých offshore klientov. Príkladom je aj Barclays Bank na Seychelách. Táto banka dospela k záveru, že miera rizika pri poskytovaní offshore služieb v súčasnosti je vyššia ako je ochotná akceptovať. Väčšina zákazníkov je zo zahraničných jurisdikcií, čo sťažuje aplikáciu postupov Know your customer a dôsledný monitoring ich aktivít. Ich klienti museli uskutočniť alternatívne opatrenia na otvorenie bankového účtu v inej banke. Situáciu riešili presunom na susedný ostrov Maurícius. To samozrejme pre klientov znamenalo ďalšie administratívne úkony a náklady spojené s otvorením nového bankového účtu. Súčasný boj proti daňovým únikom formou automatickej výmeny informácií a boj proti praniu špinavých peňazí vplýva na offshore podnikanie. Investor má však stále možnosť vybrať si jurisdikciu, ktorá mu poskytne ochranu a stabilný bankový systém.

2.4. Patent Box

K základným zložkám majetku podniku patria aj nehmotné aktíva. V poslednom období nehmotný majetok posilňuje svoj význam v podnikových procesoch. Z toho dôvodu sa stali aktíva ako ochranné známky alebo patenty významnými determinantami hodnoty podniku. V súvislosti s nehmotnými aktívami sa zaviedli inovačné politiky pod názvom Intellectual Property (IP) Box. V oficiálnych názvoch jednotlivých krajín sa môžeme stretnúť aj s pomenovaním Patent Box, Innovation Box alebo Licence Box. Táto podoba daňového stimulu pre podniky ponúka zníženú sadzbu dane z príjmov právnických osôb na príjmy z patentov. V niektorých prípadoch sa dotýka aj iných foriem nehmotných aktív. Význam tohto režimu spočíva v odpočte časti patentového príjmu vo výške 50-80%. Zvyšná časť príjmu z patentu tvorí zdaniteľný príjem, ktorý je zaťažený efektívnou daňovou sadzbou príslušnou pre Patent Box režim vybranej krajiny. Pôvodná myšlienka založenia režimu Patent Box bola zameraná na motivovanie firiem zvýšiť investície do výskumných a vývojových aktivít. Využívanie tohto režimu sa však prejavilo aj v daňovom plánovaní (Evers et al, 2014).

Formovanie prvého systému Patent Boxu sa objavilo v roku 2000 vo Francúzsku. O pár rokov neskôr sa začali pridávať aj ďalšie európske krajiny. V súčasnosti má tento druh režimu zavedených 14 krajín, z toho 12 krajín sú členovia Európskej únie. Podstata jednotlivých režimov je vo všeobecnosti rovnaká, odlišnosti sú len vo výške efektívnej daňovej sadzby a rozsahu pôsobnosti režimu. Ak odhliadneme od osobitných prvkoch jednotlivých režimov, vo všeobecnosti sa Patent Box vzťahuje na patenty, know-how a softvéry. Niektoré krajiny ho aplikujú aj na obchodné tajomstvo, výrobné procesy, modely či dizajny. Efektívne daňové sadzby a rok zavedenia Patent Box režimu pre vybrané krajiny je uvedený v Prílohe 2. V nasledujúcej časti budeme venovať priestor praktickému príkladu využitia Patent Boxu.

Materská spoločnosť, ktorá je rezidentom v Cyperskej republike poskytuje know-how svojej dcérskej spoločnosti v zahraničnej jurisdikcii. Od dcérskej spoločnosti inkasuje za prenájom know-how príjem v hodnote 100 000 € ročne. Cyperskej spoločnosti vznikajú s poskytovaním know-how náklady vo výške 20 000 € ročne. V dôsledku IP Box režimu bude ročná daň z prenájmu nehmotného aktíva vyzeráť nasledovne:

Tabuľka 6 Výpočet ročnej dane z prenájmu nehmotného aktíva

Ročný príjem	100 000 €
Ročné náklady	20 000 €
Príjem pred zdanením	80 000 €
Odpočet (80%)	64 000 €
Zdaniteľný príjem	16 000 €
Daň z príjmu právnických osôb	12,50%
Daň z príjmu	2 000 €
Efektívna daňová sadzba	2,50%

Prameň: Vlastné spracovanie podľa KTC, 2016

V rámci súčasných pravidiel režimu Patent Box je možné uplatniť 80% z príjmu pred zdanením ako odpočítateľnú položku. Zvyšná časť sa potom stáva zdaniteľným príjmom a je zdanená štandardnou sadzbou dane z príjmu právnických osôb vo výške 12,5%. Efektívna daňová sadzba vo výške 2,5% hovorí o skutočnej výške daňového zaťaženia konkrétneho daňového subjektu.

Z dôvodu sústavného využívania nástrojov umožňujúcich daňovú optimalizáciu medzinárodné organizácie pristúpili k rôznym opatreniam. Ich aktivita sa prejavila vo vytvorení súboru opatrení pod názvom BEPS. Jedným z významných prvkov tohto reťazca opatrení bolo aj zameranie sa na preferenčné režimy pre duševné vlastníctvo. OECD (OECD/G20, 2015c) nepovažuje všetky Patent boxy za škodlivé daňové praktiky. Vplyvom výhod tohto režimu môže dôjsť k zvýšeniu ekonomickej aktivity v dôsledku podpory inovácií v krajine. Pokiaľ však podpora výskumu a vývoja podnecuje podniky k presunom zisku do lokalít umožňujúcich zdanenie nižšou daňovou sadzbou, ide o škodlivú daňovú praktiku. Krajiny sa rozhodli uskutočniť zmeny vo svojich IP režimoch, aby boli plne v súlade s BEPS. Príkladom sú krajiny ako Cyprus alebo Veľká Británia. Zmeny v režimoch sa prejavili najmä v aplikácii modifikovaného prístupu „nexus“. Ústredným bodom tohto princípu je, že výhody plynúce z Patent Boxu budú závisieť na podiele výdavkov vynaložených firmou na rozvoj aktív. Podstata tohto modifikovaného prístupu spočíva v zabezpečení toho, aby využívanie preferenčných daňových režimov malo dostatočnú ekonomickú podstatu. Cieľom je zabrániť podnikom riadiť zisky a presúvať ich. Toto opatrenie bude mať vplyv na novo vstupujúce podniky do patentového režimu po 1. júli 2016. Starý patentový režim bude platiť pre podniky, ktoré vstúpili do tohto režimu ešte pred 1. júlom 2016 ďalších 5 rokov, konkrétne do 1. júla 2021. V prípade niektorých druhov IP aktív, ktoré vstúpili do režimu po 2. februári 2016, budú platiť pravidlá starého režimu len do konca kalendárneho roka 2016. Hlavná zmena modifikovaného prístupu znamená, že podniky musia teraz sledovať a rozlišovať všetky náklady na výskum a vývoj, ak chcú aj naďalej ťažiť z budúcich daňových úľav. To predstavuje značnú administratívnu záťaž, čo môže byť odrádzajúce pre podniky zvažujúce vstup do IP režimu. Náklady súvisiace s vývojom a výskumom sa budú musieť členiť na kvalifikované a celkové náklady. Súčasťou kvalifikovaných nákladov môžu byť obstarávacie a ďalšie náklady, ktoré priamo súvisia s aktívom. Do tejto skupiny možno zahrnúť aj náklady, ktoré vznikli v súvislosti s outsourcingom. V tomto prípade je stanovená hranica uznateľnosti a to maximálne vo výške 30% z kvalifikovaných nákladov. Na druhej strane sa z tejto kategórie vylučujú náklady ako úrokové alebo akvizičné náklady, ktoré sú potom zahrnuté v celkových nákladoch. Klasifikované náklady sa potom dávajú do pomeru a výsledkom je nexus zlomok. Ten sa potom násobí celkovými výnosmi z IP aktív, ktorými sú napríklad licenčné poplatky, kapitálové zisky alebo príjmy z predaja IP aktív. V rámci nového režimu budú daňové úľavy nižšie a zložitosť patentového režimu bude mať odlišné dôsledky pre jednotlivé podniky. Je však pravdepodobné, že pre mnohé

podniky to bude znamenať zníženie ich výnosov v porovnaní so súčasným režimom. Okrem toho, podniky budú čeliť ďalším ťažkostiam pri určovaní kvalifikovaných nákladov v rámci zložitých podnikových štruktúr, kde výskumné aktivity prebiehajú naprieč rôznymi spoločnosťami.

2.5. Participation exemption

Výsledky aktivít v podnikateľskom sektore vo všeobecnosti podliehajú zdaneniu. Organizácie sa snažia o dosahovanie zisku, aby mohli uspokojiť nároky vlastníkov. V rámci distribúcie dividend vo vytvorených vlastníckych štruktúrach môže dochádzať k ich dvojitému zdaneniu. Táto problematika sa odrazila v poskytovaní ďalšej daňovej výhody, tzv. participation exemption. Ide o výnimku z dôvodu kapitálovej účasti. Nevzťahuje sa len priamo na dividendy, ale aj na príjmy z kapitálových ziskov. Tento daňový stimul poskytujú krajiny ako napríklad Belgicko, Luxembursko, Holandsko, Portugalsko, Taliansko či Malta.

Využívanie participation exemption je v niektorých prípadoch podmienené splnením základných podmienok. V prípade Holandska musí spoločnosť prijímajúca dividendy vlastniť aspoň päťpercentný podiel v dcérskej spoločnosti. Dôraz sa kladie aj na daň z príjmov právnických osôb, ktorej musí podliehať nerezidentná dcérska spoločnosť. Z využívania tejto výhody sú teda vylúčené spoločnosti, ktoré platia ročné paušálne poplatky. Akcie v dcérskej spoločnosti taktiež nesmú byť držané len ako súčasť investičného portfólia (Jankovič, 2014). Možnosť čerpať z daňových výhod poskytuje aj Malta. Podmienkou na čerpanie je v tomto prípade desaťpercentný podiel na kapitáli spoločnosti. Taktiež investícia do spoločnosti musí byť držaná na dobu dlhšiu ako 183 kalendárnych dní (KPMG, 2016a).

V poslednom období sa krajiny stretávajú s mnohými zmenami, ktoré výrazne zasahujú oblasť podnikania. Začiatkom roka 2015 bol predstavený nový projekt pod názvom BEPS, ktorý posilnil boj proti daňovému plánovaniu. Európska komisia začala vyvíjať značné úsilie na urýchlenie implementácie podobných opatrení ako BEPS v európskom kontexte. Príkladom je novela Smernice Rady (EÚ) 2015/121 o spoločnom systéme zdaňovania materských spoločností a dcérskych spoločností v rozličných členských štátoch. Smernica bola pôvodne navrhnutá aby zabránila dvojitému zdaneniu

ziskov v rámci holdingovej štruktúry. Nová smernica ukladá povinnosť členským štátom implementovať ustanovenia proti zneužívaniu hybridných nástrojov za účelom vyhnutia sa dani z príjmov. Na základe tlaku OECD a Európskej komisie dochádza k zmenám režimu participation exemption. K zmenám dochádza napríklad v Luxembursku a Holandsku od 1. januára 2016. Hlavné črty režimov by mali zostať bez zmien. V dôsledku nových pravidiel nebude možné aplikovať oslobodenie z dôvodu kapitálovej účasti na príjem, ktorý je daňovo uznaný v krajine, kde má svoje sídlo vyplácajúca dcérska spoločnosť. To znamená, že ak slovenská spoločnosť vypláca dividendy svojej materskej spoločnosti v Holandsku, tento podiel na zisku nie je na území Slovenskej republiky zdaniteľným príjmom. Zároveň tieto dividendy neboli zdaniteľný príjmom ani na území Holandska vďaka režimu participation exemption. Na základe nových pravidiel však tento druh príjmu už bude predmetom zdanenia v Holandsku a bude zdanený štandardnou sadzbou dane z príjmov právnických osôb vo výške 20%. Treba vziať do úvahy, že zdanenie platby nie je obmedzené len na výplatu dividend, ale na všetky prípady, kedy je platba dcérskej spoločnosti oslobodená od zdanenia. Zdaňovanie týchto platieb bude zvyšovať náklady organizácií. Odhaduje sa však, že nové zmeny by nemali mať výrazný dopad na existujúce alebo nové štruktúry. Spoločnosti môžu stále čerpať výhody z participation exemption.

2.6. Rozhovor s poskytovateľom korporátnych služieb

Daňové plánovanie a daňová optimalizácia prináša podnikateľom rôzne výhody. Umožňuje im ušetriť značné náklady a tiež si zabezpečiť anonymitu. Nové opatrenia, ktoré boli zavedené zo strany USA a OECD prinesú zmeny v oblasti offshore podnikania. Dôsledky nových zmien v offshore podnikaní sú stále však otázne.

V tejto podkapitole analytickej časti uvádzame rozhovor s pánom Martinom Belobradom. Špecializuje sa na zakladanie zahraničných spoločností, medzinárodné daňové plánovanie a správu majetku. Informácie boli získané na základe osobného stretnutia a emailovej komunikácie zo dňa 19. marca 2016.

Otázka č. 1. Ktoré krajiny sú pre podnikateľov najatraktívnejšie a prečo?

Dlhodobu najatraktívnejšie sú krajiny EÚ ako Cyprus, Malta a UK, potom Spojené arabské emiráty, Hongkong a Singapur. Podnikatelia teda nevyhľadávajú len krajiny

s nulovým zdanením, ale aj s fungujúcou infraštruktúrou a rozvinutým finančným sektorom. Okrem snahy eliminovať nadmerné daňové zaťaženie rastie potreba fungovania stabilnej krajiny s priaznivým vzťahom k podnikateľom a investorom. V tomto veľmi zaostávajú kontinentálne krajiny Európy, ktoré považujú podnikateľov pomaly za triednych nepriateľov. Ostrovné štáty sú oveľa priateľskejšie a pokúšajú sa k sebe podnikateľov a investície nalákať. Vzniká tak rovnováha medzi rastúcim daňovým otroctvom a rastúcou slobodou.

Otázka č. 2. Z akých dôvodov podnikatelia najčastejšie sťahujú svoje sídlo do zahraničia?

Nadmerné daňové zaťaženie a byrokracia. Je abnormálne, ak podnikateľ okrem veľkých daní musí ešte stráviť 2-3 mesiac do roka papierovaním, aby mal rastúci aparát štátnych zamestnancov prácu. Hlavne menšie a nové spoločnosti (startupy) sa potrebujú venovať podnikateľskej činnosti, nie často až úchylným nariadeniam a reguláciám zo strany štátu. Preto šikovní ľudia opúšťajú so svojimi aktivitami Európsku úniu, často sa aj sťahujú do priaznivejších destinácií.

Otázka č. 3. Pri akej úrovni zisku má zmysel pre podnikateľa uvažovať o daňovom plánovaní?

Záleží od druhu podnikania, niekedy je to možné od cca 10-20 tisíc eur, ale poväčšine od 50 tisíc eur hore je vhodné rozmyšľať o daňovom plánovaní. Najmä ak existuje šanca na rast ziskov do budúcnosti.

Otázka č. 4. Každé otvorenie informácií napomáha k transparentnosti. Môžeme očakávať, že firmy, ktoré si chcú zachovať anonymitu budú hľadať nové destinácie, kde tieto výhody nájdu?

Otázka transparentnosti je ošemetná. Keď potrebujem zohnať niekoho telefónne číslo, pravdepodobne ho nezoženiem tak ľahko. Za to si môžem pozrieť na internete obraty a zisky spoločnosti? Je to dvojsečná zbraň, lebo spoločnosti kradnúce spolu so štátnymi zamestnancami napr. eurofondy a tunelujúce rozpočet, touto transparentnosťou moc postihnuté nie sú. Na druhej strane sú takto úspešní podnikatelia terčom útokov, či už zo strany štátu (lebo sa im darí, pošleme im kontrolu, určite sa niečo nájde a vyrubíme im pokutu vo výške hornej sadzby), alebo aj kriminálnych živlov, ktoré sa môžu na tieto firmy a ich majiteľov zamerať. Osobne si myslím, že by informácie o spoločnostiach nemali byť verejné, ale mohli by sa napr. po preukázaní relevantného záujmu za poplatok sprístupniť.

Tak ako nesúhlasím, aby niekde na internete bola výška môjho konta, váha alebo výška, čo je asi tiež transparentné, tak by sa to nemalo preháňať s transparentnosťou ani v podnikateľskej sfére. Určite je jedným z dôvodov odchodu do zahraničia až prehnaná snaha o transparentnosť. Často sú potom využívaný aj novinári na očierňovanie mnohých podnikateľov a firiem, bez možnosti nejakej adekvátnej náhrady, ak by k tomu došlo v neoprávnenom prípade.

Otázka č. 5. Je možné, že offshore spoločnosti zásadným vplyvom ovplyvní automatická výmena informácií? Malo by potom sťahovanie do daňových rajov zmiznúť?

Určite to ovplyvní, ale zas na druhej strane aj očistí od falošných firiem a štruktúr zameraných len na vyhýbanie sa daniam. Reálne podnikanie, zamerané na generovanie zisku prostredníctvom štruktúr a náležitého plánovania, to moc neovplyvní. Naopak, myslím si, že to skôr pomôže vyspelým finančným centram ako je Hongkong, Dubaj či Singapur, poškodí to menšie ostrovné destinácie ako Seychely. Mnohé karibské a tichomorské ostrovy prestanú byť zaujímavé, ak neposkytnú žiadnu pridanú hodnotu.

Otázka č. 6. OECD v spolupráci s ďalšími organizáciami už dlho bojuje proti daňovým rajom. Daňové raje už urobili niekoľko ústupkov – rušia akcie na doručiteľa, podpisujú zmluvy o výmene informácií. Je pravdepodobné, že v budúcnosti budú musieť urobiť aj ďalšie ústupky?

Je to možné, ale rastie aj odpor k OECD. Mnohé štáty nechcú tento diktát zo strany OECD prijať. Je to v podstate nadštátna organizácia, ktorá akože presadzuje zámery týchto vyspelých štátov, ale ... nezastáva záujmy väčšiny krajín, čo bude viesť k odporu a obchádzaniu pravidiel. Zatiaľ OECD a hlavne USA vydiera tieto krajiny cez dolár a euro, rušením účtov v korešpondenčných bankách týchto krajín. Ale to je vec, ktorá sa veľmi rýchlo môže obrátiť voči nim a skôr či neskôr, môžu tieto štáty vyvinúť účinnú obranu. Ústupky už moc možné nie sú, takže uvidíme, čo sa bude ďalej diať.

Otázka č. 7. Na zvýšenie anonymity je možné využiť aj nominee služby. Obstoja takéto nominee služby aj do budúcnosti?

Nominee je vhodné len na zakrytie majiteľov spoločnosti v registroch, ale ak má nominee riadiť aj bankový účet pre spoločnosť, je to už skôr manažovaná spoločnosť a je to nad rámec bežných nominee služieb. Najímanie si profesionálnych direktorov spoločnosti bude podľa nás rásť, ale budú musieť vykonávať aj reálnu činnosť a nie len

formálne sedieť na pozíciách. Samozrejme, je to na druhej strane obrovská príležitosť pre skúsených manažérov sedieť napr. na pozícii v niekoľkých firmách, riadiť nejaké časti tých firiem a samozrejme za slušnú odmenu.

Otázka č. 8. Automatická výmena informácií sa zaviedla ako nástroj boja proti daňovým únikom. Predpokladá sa, že sa zvýšia daňové príjmy štátnych rozpočtov. Je možné, že daňové sadzby priamych daní budú klesať, resp. sa už nebudú meniť?

To je veľmi otázne, či budú príjmy rásť. Skutočne bohatí ľudia nezaplatia ani o cent viac. Môže to mať úplne opačný účinok, že príjmy budú klesať. Existujú samozrejme možnosti, ako sa vyhnúť reportovaniu a ako naštruktúrovať svoje majetky tak, aby človek neplatil vôbec nič. Osobne som skeptický voči výsledku, možno dočasne sa príjem zvýši, ale zároveň nastane preštruktúrovanie biznisov a ich presuny. Dane klesať asi nebudú, ale ich výška je skôr politická otázka, takže dane budú skôr rásť vo väčšine vyspelých krajín.

Otázka č. 9. Môžeme očakávať, že pod vplyvom medzinárodného tlaku budú daňové raje meniť svoju legislatívu, ktorá by obmedzila offshore podnikanie?

Nemyslím si, skôr budú vytvárať ďalšie podmienky na nalákание investícií a pretvorenia svojich štátov na vyspelé finančné centrá po vzore úspešných ako je Dubaj, Hongkong a Singapur. Z krátkodobého hľadiska to zatrasie biznisom, zmiznú zo sveta nielen pofiderné firmičky, ale aj poskytovatelia pofidérnych riešení. Každý business sektor občas vyžaduje očistu a v konečnom dôsledku to môže mať pre globálne podnikanie pozitívny dopad.

Otázka č. 10. Je pravdepodobné, že nové opatrenia a prípadne ďalšie kroky v boji proti daňovým únikom by mohli viesť k zániku daňových rajov?

Nie, skôr sa vytvoria ďalšie daňové raje s legislatívou zodpovedajúcou aktuálnym potrebám. Bude ďalej pokračovať rozširovanie nezdaňovania príjmov na základe teritoriálnych princípov, atď. Pre nás ako providera týchto služieb je to veľká výzva, ale zároveň aj obrovská príležitosť.

Na základe vyššie uvedeného rozhovoru s poskytovateľom korporátnych služieb považujeme za vhodné reagovať na otázku ohľadom sadzieb priamych daní. V dôsledku automatickej výmeny informácií sa predpokladá rast daňových výnosov v krajinách. Podľa vyjadrenia výkonného riaditeľa Slovenskej bankovej asociácie v takomto prípade nebude

potrebné medziročne zvyšovať sadzbu dane z príjmov právnických osôb. Pri pohľade do histórie môžeme konštatovať, že pokles sadzieb dane z príjmov PO sa prejavuje takmer vo všetkých krajinách. Vývoj sadzieb korporátnych daní vybraných krajín za obdobie posledných sedem rokov je uvedený v Prílohe 3. Vychádzajúc z uvedených sadzieb môžeme pozorovať výrazné zníženia v niektorých krajinách. V prípade Veľkej Británie ide o 50% pokles výšky úrokovej sadzby. V roku 2006 bola sadzba ešte na úrovni 30%, v roku 2016 je to už len 20% sadzba korporátnej dane. Podľa vyjadrení kancelára Georga Osborna bude Británia aj naďalej znižovať úroveň daňovej sadzby. V roku 2017 by mala byť sadzba znížená na 19%, v roku 2020 by to mala byť už úroveň 18%. Znížením úrovne sadzby korporátnej dane Veľká Británia posielala priamy a jasný odkaz svetu, že je otvorená pre podnikanie. Zníženie sadzieb daní spolu s ďalšími stimulmi považuje v súčasných podmienkach intenzívnej konkurencie za významnú konkurenčnú výhodu. V každom prípade znižovanie daňových sadzieb priamych daní majú v pláne aj ďalšie krajiny. Ako príklad môžeme ešte uviesť Luxembursko, ktoré chce dosiahnuť už spomínanú hranicu 18%.

Zhrnutie

Daňové režimy jednotlivých krajín obsahujú nástroje, ktoré umožňujú realizovať daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu. Podľa medzinárodných inštitúcií dnešná situácia vo svete v podobe rastúcich daňových únikov si vyžaduje nové a prísnejšie riešenia. Tlak je vyvíjaný predovšetkým na klasické offshore a onshore destinácie ako sú Panama či Švajčiarsko. Hlavný dôraz sa pritom kladie na výmenu bankových a daňových informácií. Problematika týchto daňových rajov je videná najmä v nedostatočnej a neefektívnej výmene informácií, z toho dôvodu sa zaviedla automatická výmena informácií medzi krajinami. Dôsledkom sú určité zmeny v daňovom plánovaní. Jedna z najväčších hrozieb pre medzinárodné daňové plánovanie sa prejavuje v otváraní offshore bankových účtov. Obmedziť ich zakladanie a využívanie sa snažia najmä Spojené štáty americké a OECD. Zmeny sa prejavujú aj v ďalších daňových výhodách, ktoré poskytujú rozličné daňové režimy. Výsledkom týchto zmien je zvyšovanie nákladov spoločností a zároveň rast administratívnych úkonov. Existenciu daňových rajov nie je možné zakázať. Samotní analytici nepredpokladajú ich úplne obmedzenie alebo zánik.

ZÁVER

V bakalárskej práci sme sa venovali automatickej výmene daňových a bankových informácií. Cieľom našej práce bolo posúdiť vplyv novoprijatých medzinárodných dohôd o výmene daňových informácií na daňové plánovanie a daňovú optimalizáciu. Pozornosť sme venovali aj dohodám o výmene bankových informácií, ktoré sú platné od roku 2015. Dôvodom výberu témy bola aktuálnosť problematiky daňových rajov a jej zvyšovanie v povedomí ľudí. Boj proti daňovým únikom a samotným daňovým rajom vyústil do medzinárodnej spolupráce pod názvom automatická výmena informácií, ktorá je predmetom našej práce.

Bakalárska práca je koncepčne rozdelená do dvoch hlavných kapitol. Prvá kapitola bakalárskej práce sa venovala teoretickému vymedzeniu daňového plánovania a daňovej optimalizácie. Vymedzené pojmy charakterizujú proces cieľavedomého a zároveň legálneho využívania odlišností jednotlivých daňových režimov s cieľom znížiť svoju daňovú povinnosť. Osobitne sme sa venovali aj základným motívom využívania daňového plánovania a daňovej optimalizácie. V práci sme sa zameriavali najmä na dohody umožňujúce výmenu informácií medzi jednotlivými krajinami. Cieľom týchto dohôd je boj proti daňovým únikom. Výmena informácií medzi partnerskými krajinami sa doposiaľ realizovala na základe vzájomne uzatvorených zmlúv. Tieto zmluvy spolu s ďalšími európskymi smernicami vytvorili podmienky na realizáciu výmeny informácií na požiadanie. Charakter tohto druhu výmeny však nebol dostatočný a tak sa v boji proti daňovým únikom pristúpilo k novým riešeniam. Tlak vyvíjaný najmä zo strany Spojených štátov amerických v kombinácii s iniciatívou Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj vyústil do sformovania nových nástrojov v boji proti zámernému znižovaniu daňovej povinnosti. Ide o automatickú výmenu informácií, ktorej legislatívny podklad poskytuje Štandard automatickej výmeny informácií v oblasti daní, iniciatíva BEPS a v neposlednom rade americká FATCA. Jednotlivé štandardy obsahujú súbor základných bankových a daňových informácií, ktoré sú predmetom automatickej výmeny informácií.

Druhá kapitola práce nadväzuje na teoretické východiská a je zameraná na problematiku zmien v procese daňového plánovania a daňovej optimalizácie. Obsahom prvej kapitoly je implementácia zmlúv o výmene informácií v jednotlivých krajinách. Zároveň sme sa konkrétnejšie zamerali na Cyprus a Holandsko. Na základe údajov poradenskej spoločnosti Bisnode a Svetovej banky sme poukázali na skutočnosť, že krajiny sú veľmi často využívané zahraničnými investormi. Vzhľadom na fakt, že mnohí

ekonómovia spochybňovali efektívnosť výmeny informácií na požiadanie, svoju pozornosť sme jej venovali v nasledujúcej kapitole. Dôvodom pochybností boli narýchlo uzatvorené zmluvy pod tlakom zo strany OECD v podobe čiernej listiny. Pri efektívnej výmene je podstatná dostupnosť žiadaných informácií. Ako výsledok nášho skúmania uvádzame konkrétnu krajinu, ktorá uzatvorila zmluvy o výmene informácií, avšak jej tuzemské zákony neumožňujú prístup daňovým orgánom k týmto informáciám. Jednou z kľúčových kategórií nášho skúmania boli aj offshore bankové účty, ktoré klientovi zabezpečujú anonymitu a diskretnosť. Pod súčasným tlakom zo strany USA a OECD dochádzalo k postupnému oslabovaniu bankového tajomstva. Dnes už bankové tajomstvo v mnohých krajinách neexistuje. V kombinácii s novelizovanou smernicou v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí predstavujú hmatateľný zásah v sektore finančných služieb. Tento boj vedie k zvyšovaniu nákladov pri offshore bankových účtoch v podobe úhrady poplatku za overenie a získavanie relevantných informácií o zákazníkovi. Dôsledky nových regulácií sa prejavujú aj v obmedzovaní možnosti otvoriť offshore bankový účet pre niektorých zákazníkov. Ide predovšetkým o amerických rezidentov.

V neposlednom rade sme sa venovali aj konkrétnym nástrojom vybraných daňových režimov, ktoré sa využívajú pri daňovej optimalizácii a daňovom plánovaní. Zamerali sme sa konkrétne na dve podoby daňových stimulov – Patent Box režim a Participation exemption. Možnosti ich využitia sme podrobnejšie opísali v samostatných kapitolách. Z dôvodu tlaku OECD v podobe iniciatívy BEPS dochádza k zmenám v jednotlivých režimoch. Dopad týchto zmien sa prejaví v zvyšovaní nákladov organizácií a v raste administratívnych úkonov. Obsahom poslednej kapitoly bakalárskej práce je rozhovor s poskytovateľom korporátnych služieb. Na základe tohto rozhovoru dochádzame k záveru, že primárny dôvod využívania daňových rajov investormi nie sú daňové dôvody, ale predovšetkým neprimerane vysoká dostupnosť informácií a nadmerná byrokracia.

SUMMARY

In bachelor thesis we were dealing with automatic exchange of tax and banking information. The aim of our thesis was to consider the impact of new accepted international agreements about exchange tax information on tax planning and tax optimization. The attention was paid also to agreements about exchange of banking information in force since 2015. We have chosen this theme because of actual issue of tax havens and its increase in people's awareness. The fight against tax evasion and tax havens itself leads to international cooperation named automatic information exchange.

The bachelor thesis is divided into two main chapters. The first chapter was dealing with theoretical description of tax planning and tax optimization. We were also dealing with basic motives of usage tax planning and tax optimization. We have focused mainly on agreements which enable exchange of information between countries. The aim of these agreements is the fight against tax evasion. International agreements allowed exchange of information on request. However, this kind of exchange was not adequate so that was reason for new solutions. The activity of USA in combination with activity of OECD raised to realization of automatic information exchange. New standards consist from collection of basic information which are subject of automatic information exchange.

The second chapter focused on changes in process of tax planning and tax optimization. We have pointed out on the fact, that countries such as Netherlands and Cyprus are being often used by foreign investors. Many economists considered signed agreements as not effective. We presented concrete country as a result of our research. Domestic law of this country do now allow tax authority to achieve needed information. In thesis we were dealing with offshore bank accounts as well, which enable anonymity and discretion to client. Under the pressure of international institutions and USA the bank secrecy was canceled in several countries. Together with new directive in field of anti money laundering they represent significant impact financial services sector. This fight leads to growth of expenditures in offshore bank accounts as fee Know your customer. New tax rules have impact of opening of bank accounts mainly for american residents. In bachelor thesis we concerned on particular tools which are used in tax planning. It is regime Patent Box and Participation exemption. The changes in these regime cause growth company expenditures and raise of administrative operations. The content of last chapter is interview with provider of corporate services.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

AKONT. 2015a. *Onshore spoločnosti*. [online]. [cit. 2015-12-27] Dostupné na internete: <<https://www.akont.cz/sk/sluzby/korporatne/onshore-spolocnosti.html>>

AKONT. 2015b. *Malta*. [online]. [cit. 2015-12-27] Dostupné na internete: <<http://www.akont.cz/nase-znalosti/prehled-jurisdikci/malta.html>>

AKONT. 2015c. *Offshore spoločnosti*. [online]. [cit. 2015-12-27] Dostupné na internete: <<https://www.akont.cz/sk/sluzby/korporatne/offshore-spolocnosti.html>>

AKONT. 2015d. GATCA – *Globální automatická výměna informací o zahraničních účtech*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete: <http://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_2155-gatca-globalni-automaticka-vymena-informaci-o-zahranicnich-uctech-/1%3E>

AKONT. 2015e. *OECD se dohodla se zástupci G20 na základních prvcích BEPS*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete: <https://www.akont.cz/sk/nase-znalosti/prispevky.html/83_741-oecd-se-dohodla-se-zastupci-g20-na-zakladnich-prvcich-beps/4>

AKONT. 2015f. *Medzinárodné daňové plánovanie*. [online]. [cit. 2015-12-27] Dostupné na internete: <<http://www.akont.cz/sk/riesenie/medzinarodne-danove-planovanie.html>>

AKONT. 2014. *Ďalší země přistoupily k FATCA*. [online]. [cit. 2016-01-22] Dostupné na internete: <http://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_370-a-dalsi-zeme-pristoupily-k-fatca>

AKONT. 2012. *Mezinárodní holdingové struktury*. [online]. [cit. 2016-01-08] Dostupné na internete: <http://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_123-medzinarodni-holdingove-struktury>

AKONT. 2009. *Offshore země (ne)rovná se praní peněz (OECD a FATF listiny)*. [online]. [cit. 2019-01-29] Dostupné na internete: <http://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_123-medzinarodni-holdingove-struktury>

znalosti/prispevky.html/83_750-offshore-zeme-ne-rovna-se-prani-penez-oecd-a-fatf-listiny->

ANAMOURLIS, T., NETHERCOTT, L. 2010. Tax information exchange agreements. In *Charter*, Vol. 81, issue 2, p. 59-60. [online]. [cit. 2016-01-29] Dostupné na internete: <<http://search.proquest.com.ezproxy.umb.sk:8080/docview/195587802/fulltextPDF?accunid=17223>>

BISNODE. 2016. *Do daňových rajov odišli za desaťročie tisíce firiem*. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <<http://www.bisnode.sk/tiskove-zpravy/do-danovych-rajov-odisli-za-desatrocie-tisice-firiem/>>

BISNODE. 2015a. *Záujem o daňové raje sa opäť zvyšuje. Zaradí sa Lotyšsko medzi najatraktívnejšie destinácie?* [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <<http://www.bisnode.sk/tiskove-zpravy/zaujem-o-danove-raje-sa-opat-zvysuje-zaradi-sa-lotyssko-medzi-najatraktivnejsie-destinacie/>>

BISNODE. 2015b. *Zájem o daňové raje opět na vzestupu*. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <<http://www.bisnode.cz/tiskove-zpravy/zajem-o-danove-raje-opet-na-vzestupu/>>

BOGAARD, J. H., DRAZ, M. E. 2013. *What...The FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete:<<http://www.natlawreview.com/article/whatthe-fatca-foreign-account-tax-compliance-act>>

BORIKOVÁ, M. 2014. *Daňové raje, vyhľadávané či nenávidené?* [online]. [cit. 2016-05-15] Dostupné na internete:< <http://www.investicnyblog.sk/2014/08/DANOVE-RAJE-VYHLADAVANE-CI-NENAVIDENE/>>

BURÁK, E. 2002. *Daňová optimalizácia – Ľudový daňový šľabikár*. Bratislava: EPOS, 2002. 159 s. ISBN 8080574855.

BURÁK, E. 2001. Daňové plánovanie a optimalizácia sú spojené nádoby. In *Trend*, 28/2001. ISSN 1335-0684. [online]. [cit. 2015-11-07]. Dostupné na internete: <<http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-J%C3%BA1/danove-planovanie-a-optimalizacia-su-spojene-nadoby.html>>

COMPANY FORMATION. 2015. *Panama – zmena týkajúca sa akcií na doručiteľa*. [online]. [cit. 2016-02-09] Dostupné na internete: <<http://www.companyformation.sk/panama-zmena-tykajuca-sa-akcii-na-dorucitela/>>

COMPANY FORMATION. 2013. *Belize – zmena týkajúca sa akcií na doručiteľa*. [online]. [cit. 2016-02-09] Dostupné na internete: <<http://www.companyformation.sk/belize-zmena-tykajuca-sa-akcii-na-dorucitela/>>

DAŇOVE RÁJE.EÚ. 2012. *Proč firmy hledají daňové ráje?* [online]. [cit. 2016-05-15] Dostupné na internete:< <http://www.danoveraje.eu/news/proc-firmy-hledaji-danove-raje-/>>

DEPARTMENT FOR BUSINESS, INNOVATION & SKILLS. 2015. *Small Business, Enterprise and Employment Act: Companies: Transparency*. 5 s. [online]. [cit. 2016-05-15] Dostupné na internete: <https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/417328/bis_15_266_SBEE__Act_companies-transparency-fact-sheet.pdf>

DHARMAPALA, D., HINES, J. 2006. *Which countries become tax havens?* [online]. [cit. 2016-01-03] Dostupné na internete:< <http://pcsi.pa.go.kr/files/w12802.pdf>>

DIZDAREVIC, M. A. 2011. *The FATCA Provisions of the Hire Act: Boldly Going Where No Withholding Has Gone Before*. Fordham Law Review, Volume 79, Issue 6. 29 s. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete: <<http://ir.lawnet.fordham.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4728&context=flr>>

DOUMA, S. 2014. *Netherlands: Exchange of information versus tax solutions of equivalent effect*. 13 s. [online]. [cit. 2016-05-20] Dostupné na internete:<<http://www.eatlp.org/uploads/public/2014/National%20report%20Netherlands.pdf>>

DVOŘÁČEK, J., TYLL, L. 2010. *Outsourcing a offshoring podnikatelských činností*. Praha: C. H. Beck, 2010. 183 s. ISBN 978-80-7400-010-2.

EURÓPSKA KOMISIA. 2015. *Boj proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam právnických osôb: Komisia predkladá balík opatrení daňovej transparentnosti*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete:< http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4610_sk.htm>

EVERS, L. et al. 2014. *Intellectual property tax regimes: effective tax rates and tax policy considerations*. International Tax and Public Finance. Volume 22, Issue 3, pp. 502-530. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <<http://link.springer.com/article/10.1007/s10797-014-9328-x>>

EVERS, L. K. 2014. *Intellectual Property (IP) Box Regimes. Tax planning, Effective Tax Burden, and Tax Policy Options*. 330 s. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <https://ub-madoc.bib-uni-manheim.de/37562/4/Dieseration_Lisa_Evers_IP_Box_Regimes.pdf>

EY. 2015. *Corporate and Commercial Law in EMEA*. 26 s. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <[http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-corporate-and-commercial-law-in-emeia/\\$FILE/EY-corporate-and-commercial-law-in-emeia.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-corporate-and-commercial-law-in-emeia/$FILE/EY-corporate-and-commercial-law-in-emeia.pdf)>

FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2016. *GIIN oznámte cez portál FS*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete:< https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Pre_media/Tlacove_spravy/Rok_2016/2016.01.07_TS_GIIN.pdf>

FOAD, H. 2012. *The Determinants of Offshore Financial Center Investment*. [online]. [cit. 2016-12-26] Dostupné na internete:< http://foad.sdsu.edu/~hfoad/OFCGovFail_v1.pdf>

GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION FOR TAX PURPOSES. 2016a. *Peer Review Report*. [online]. [cit. 2016-03-11] Dostupné na internete: <http://eoi-tax.org/library#peer_reviews>

GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION FOR TAX PURPOSES. 2016b. *AEIOI: Status of Commitments*. [online]. [cit. 2016-04-17] Dostupné na internete: <<https://www.oecd.org/tax/transparency/AEOI-commitments.pdf>>

GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION FOR TAX PURPOSES. 2015. *Peer Review Report*. [online]. [cit. 2016-03-11] Dostupné na internete: <http://eoi-tax.org/library#peer_reviews>

GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION FOR TAX PURPOSES. 2014. *Peer Review Report*. [online]. [cit. 2016-03-11] Dostupné na internete: <http://eoi-tax.org/library#peer_reviews>

GLOBAL FORUM ON TRANSPARENCY AND EXCHANGE OF INFORMATION FOR TAX PURPOSES. 2013. *Peer Review Report*. [online]. [cit. 2016-03-11] Dostupné na internete: <http://eoi-tax.org/library#peer_reviews>

GUGBERIDZE, T., GOGOLIDZE, S. 2015. *Financial analysis of Georgian banking Sector: brighter 2015?* [online]. [cit. 2016-01-08] Dostupné na internete:<<https://www.kpmg.com/GE/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/2015/Financial%20analysis%20of%20Georgian%20banking%20sector.pdf>>

HÁBA,V. 2010. *Jak dosáhnout anonymity vlastnictví, ochrany majetku a nízké zdanění?* [online]. [cit. 2016-01-08] Dostupné na internete:<<http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/268342-jak-dosahnout-anonymity-vlastnictvi-ochrany-majetku-a-nizke-zdaneni/>>

HANTABÁL, M. 2001. Fenomén daňových rajov získava na popularite. In *Trend*. [online]. [cit. 2015-12-28] Dostupné na internete: <<http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-J%C3%BAn/fenomen-danovych-rajov-ziskava-na-popularite.html>>

HARBOR FINANCIAL SERVICES. 2016. *Complete Offshore Packages*. [online]. [cit. 2016-05-08] Dostupné na internete: <<https://www.hfsoffshore.com/Order01.aspx>>

HONEST&BRIGHT. 2016. *Price list of opening bank account services*. [online]. [cit. 2016-05-08] Dostupné na internete: <<http://old.hbcomp.co.uk/en/services/bank/price.php>>

INTERNAL REVENUE SERVICE. 2015. *Summary of FATCA Reporting for U.S. Taxpayers*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete:<[https://www.irs.gov/Businesses/Corporations/Summary-of-FATCA-Reporting-for-U.S. Taxpayers](https://www.irs.gov/Businesses/Corporations/Summary-of-FATCA-Reporting-for-U.S.Taxpayers)>

JANKOVIČ, P. 2014. *Využití holdingových jurisdikcí v zemích EU*. [online]. [cit. 2016-05-09] Dostupné na internete: <http://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_625-vyuziti-holdingovych-jurisdikci-v-zemich-eu>

JEDINÁK, P.; KASEMOVÁ, M. 2013. *Strašiak s názvom Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA)*. [online]. [cit. 2016-01-22] Dostupné na internete:<[http://www.epravo.sk/top/clanky/strasiak-s-nazvom-foreign-account-tax-compliance-act fatca-424.html](http://www.epravo.sk/top/clanky/strasiak-s-nazvom-foreign-account-tax-compliance-act-fatca-424.html)>

JÍLEK, J. 2013. *Finance v globální ekonomice I: Peníze a platební styk*. Praha: Grada Publishing a.s., 2013. 664 s. ISBN 978-80-247-3893-2.

JOINT COMMITTEE ON TAXATION. 2010. *Estimated revenue effects of the revenue provisions contained in senate amendment 3310, under consideration by the senate*. [online]. [cit. 2016-23-01] Dostupné na internete:<<https://www.jct.gov/publications.html?func=startdown&id=3649>>

KARLUBÍKOVÁ, J. 2008. Mýty a legendy o daňových rajoch. In *Trend*. [online]. [cit. 2016-20-01] Dostupné na internete: <<http://www.etrend.sk/podnikanie/myty-alegends-odanovych-rajoch.html>>

KLIMEŠOVÁ, E. 2014. *Daňová optimalizace*. Praha: Ústav práva a právní vědy : European Business School SE, 2014. 248 s. ISBN 978-80-87974-06-3.

KOTLEBOVÁ, J. 2006. *Medzinárodné finančné centrá*. Bratislava: Iura Edition, 2006. 303 s. ISBN 80-8078-109-5.

KPMG. 2016a. *Malta's Participation Exemption*. 3 s. [online]. [cit. 2016-05-09] Dostupné na internete: <<http://www.kpmg.com/MT/en/issues/AndInsights/Doing%20Business%20in%20Malta/Documents/participation-exemption.pdf>>

KPMG. 2016b. *Corporate tax rates*. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <<http://home.kpmg.com/xx/en/home/services/tax/tax-tools-and-resouces/tax-rates-online/corporate-tax-rates-table.html>>

KREJČÍ, P. 2016. *Odborná konferencia. Medzinárodné štruktúry – Adaptácia na aktuálne legislatívne zmeny. Vlastnícke štruktúry a Compliance*.

KUBINEC, M. 2015. *Automatická výmena informácií v oblasti daní – pohroma pre finančné inštitúcie alebo spása pre verejné financie?* [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete: <http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FRS/Biatec/ROK2015/04-2015/06_biatec_4-15_Kubinec.pdf>

KTC. 2016. *Special Tax Schemes (Intellectual Property)*. [online]. [cit. 2016-05-08] Dostupné na internete: <<http://www.ktc.com.cy/page/en/26/special-tax-schemes-intellectual-property?PHPSESSID=08febf2b5010efe7a923346c28ca6098>>

MAKAROVÁ, X. 2015. Špekulanti to budú mať ťažšie. In *Trend*. [online]. [cit. 2016-01-25]. Dostupné na internete: <<http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2015/cislo-11/spekulanti-to-budu-mat-tazsie.html>>

MARLEY, P. et al. 2010. Canada's Tax Information Exchange Agreements: Impact on Tax Planning. In *Tax Management International Journal*, Vol. 39, Issue 10, p 606-608. [online]. [cit. 2019-01-29] Dostupné na internete: <<http://search.proquest.com.ezproxy.umb.sk:8080/docview/755517804/fulltextPDF?accountid=17223>>

MEDVEĎ, J. a kol. 2009. *Daňová teória a daňový systém*. Bratislava: Sprint, 2009. 288 s. ISBN 978-80-89393-09-1

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2015. Informácia k dohodám a dohovorom o zdaňovaní príjmu z úspor. [online]. [cit. 2016-01-29] Dostupné na internete: <<http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8687>>

MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2012. *Informácia k americkému zákonu o dodržiavaní daňových predpisov v prípade zahraničných účtov „FATCA“ a k návrhu postupu pri implementácii „FATCA“ v podmienkach Slovenskej republiky.* [online]. [cit. 2016-24-01] Dostupné na internete: <http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-149229?prefixFile=m_>

MOSCHELLA, M., WEAR, C. 2013. *Handbook of Global Economic Governance: Players, Power and Paradigms.* United Kingdom, USA: Routledge, 2013. 360 s. ISBN 978-1-85743-635-8.

NARIADENIE Rady (EÚ) č. 904/2010 zo 7. októbra 2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty

NARIADENIE Rady (ES) č. 1798/2003 zo 7. októbra 2003 o administratívnej spolupráci v oblasti dane z pridanej hodnoty a o zrušení nariadenia (EHS) č. 218/1992.

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 1925/2004 z 29. októbra 2004, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania niektorých ustanovení nariadenia Rady (ES) č. 1798/2003 o administratívnej spolupráci v oblasti dane z pridanej hodnoty

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. 79/2012 z 31. januára 2012, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania niektorých ustanovení Rady (EÚ) č. 904/2010 o administratívnej spolupráci a boji proti podvodom v oblasti dane z pridanej hodnoty

NERUDOVÁ, D. 2014. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie, 4. vydání.* Praha: Wolters Kluwers, a. s., 2014. 336 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

OECD/G20. 2015a. Action 13: *Guidance on the Implementation of Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting.* 10 s. [online]. [cit. 2016-01-23]

Dostupné na internete: < <http://www.oecd.org/ctp/beps-action-13-guidance-implementation-tp-documentation-cbc-reporting.pdf>>

OECD/G20. 2015b. *Action 13: Country-by-Country Reporting Implementation Package*. 44 s. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete:< <http://www.oecd.org/ctp/transfer-pricing/beps-action-13-country-by-country-reporting-implementation-package.pdf>>

OECD/G20. 2015c. *Base Erosion and Profit Shifting Project. Frequently Asked Questions*. 31s. [online]. [cit. 2016-05-14] Dostupné na internete:< <http://www.oecd.org/ctp/beps-frequently-asked-questions.pdf>>

OECD. 2015a. *MODEL PROTOCOL FOR THE PURPOSE OF ALLOWING THE AUTOMATIC AND SPONTANEOUS EXCHANGE OF INFORMATION UNDER A TIEA*. 6s. [online]. [cit. 2019-01-29] Dostupné na internete:< <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/Model-Protocol-TIEA.pdf>>

OECD. 2015b. *Tax Transparency: Report on Progress*. 94 s. [online]. [cit. 2016-04-17] Dostupné na internete: <<https://www.oecd.org/tax/transparency/global-forum-annual-report-2015.pdf>>

OECD. 2014a. *Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information in Tax Matters*. 308 s. [online]. [cit. 2016-01-24] Dostupné na internete:< <http://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/standard-for-automatic-exchange-of-financial-information-in-tax-matters.htm>>

OECD. 2014b. *MODEL CONVENTION WITH RESPECT TO TAXES ON INCOME AND ON CAPITAL*. 26 s. [online]. [cit. 2019-01-29] Dostupné na internete:< <http://www.oecd.org/ctp/treaties/2014-model-tax-convention-articles.pdf>>

OECD. 2002. *AGREEMENT ON EXCHANGE OF INFORMATION ON TAX MATTERS*. [online]. [cit. 2019-01-29] Dostupné na internete:< <http://www.oecd.org/ctp/harmful/2082215.pdf>>

OECD. 2001. *The OECD's Project On Harmful Tax Practices: The 2001 Progress Report*. [online]. [cit. 2016-01-03] Dostupné na internete: <<http://www.oecd.org/ctp/harmful/2664438.pdf>>

OECD. 1998. *HARMFUL TAX COMPETITION: An Emerging Global Issue*. [online]. [cit. 2019-01-29] Dostupné na internete: <<http://www.oecd.org/tax/transparency/44430243.pdf>>

OFFSHORE SHELL GAMES. 2015. *The Use of Offshore Tax Havens by Fortune 500 Companies*. 54 s. [online]. [cit. 2019-05-09] Dostupné na internete: <<http://ctj.org/pdf/offshoreshell2015.pdf>>

PALAN, R.; MURPHY, R.; CHAVAGNEUX, CH. 2010. *Tax Havens: How Globalization Really Works*. London: Cornell University Press, 2010. 270 s. ISBN 978-0-8014-4735-8.

PANKIV, M. 2013. *Tax Information Exchange Agreements (TIEAs)*. 22s. [online]. [cit. 2019-01-29] Dostupné na internete: <https://www.researchgate.net/publication/264232458_Tax_Information_Exchange_Agreements_TIEAs>

PETROVIČ, P. et al. 2002. *Encyklopedie mezinárodního daňového plánování*. Praha: Newsletter, 2002. 432 s. ISBN 80-86394-81-6.

PWC. 2016. *Global Research & Development Incentives Group*. 44 s. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <<http://www.pwc.com/gx/en/tax/pdf/pwc-global-r-and-d-brochure-feb-2016.pdf>>

PWC. 2014. *Global Research & Development Incentives Group*. 34 s. [online]. [cit. 2016-04-28] Dostupné na internete: <<https://www.pwc.ie/media-centre/assets/publications/2014-pwc-global-r-and-d-17-dec-2014.pdf>>

RAFFAČOVÁ, I. 1998. Britské daňové raje sa dostali pod nátlak Londýna. In *Trend*. [online]. [cit. 2015-12-31] Dostupné na internete: <<http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-December/britske-danove-raje-sa-dostali-pod-natlak-londyna.html>>

RYLOVÁ, Z. 2009. *Mezinárodní dvojí zdanění. 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Olomouc: Anag, 2008. 424 s. ISBN 978-80-7263-511-5.

SARDAR, E. 2015. *The IRS's Hard Line on Offshore Compliance*. [online]. [cit. 2016-01-22] Dostupné na internete:<<https://www.questia.com/read/1P3-3663040361/the-irs-s-hard-line-on-offshore-compliance>>

SFM. 2016. *Bank Account Opening*. [online]. [cit. 2016-05-05] Dostupné na internete: <<http://www.sfm-offshore.com/bank-account-opening-html?gclid=CPnP7OOEt8wCFW8o0wodIvsLxg>>

SMERNICA Rady 2011/16/EÚ z 15. februára 2011 o administratívnej spolupráci v oblasti daní a zrušení smernice 77/799/EHS

SMERNICA Rady 2003/48/ES z 3. júna 2003 o zdaňovaní úspor v podobe výplaty úrokov

SMERNICA Rady (EÚ) 2015/2060 z 10. novembra 2015, ktorou sa zrušuje smernica 2003/48/ES o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov

SMERNICA Rady 2014/48/EÚ z 24. marca 2014, ktorou sa mení smernica 2003/48/ES o zdaňovaní príjmu z úspor v podobe výplaty úrokov

SMERNICA Rady 77/799/EEC z 19. decembra 1977 týkajúca sa vzájomnej pomoci kompetentných orgánov členských krajín v oblasti priamych a nepriamych daní

SMERNICA RADY (EÚ) 2015/121 z 27. januára 2015, ktorou sa mení smernica 2011/96/EÚ o spoločnom systéme zdaňovania uplatňovanom v prípade materských spoločností a dcérskych spoločností v rozličných členských štátoch

SMERNICA Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu.

SOLILOVÁ, V. 2012. Mezinárodní spolupráce: výměna informací pro daňové účely ve světle nových skutečností – I. část. In *Daně a právo v praxi 2012/12*. [online]. [cit. 2019-29-01] Dostupné na internete:< http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/-d40574v50770-mezinarodni-spoluprace-vymena-informaci-pro-danove-ucely/?search_results_page=5>

STEHNO, P. 2007. Začátek podnikání je snazší s ready-made společnostmi. In *Seriál o offshore podnikání a mezinárodním daňovém plánování*. [online]. [cit. 2015-12-05] Dostupné na internete: <https://www.akont.cz/nase-znalosti/prispevky.html/83_234-serial-o-offshore-podnikani-a-mezinarodnim-danovem-planovani-8-/0>

TAX JUSTICE NETWORK. 2016. *Automatic Information Exchange: a trove of useful new data. Here's a template for using it*. [online]. [cit. 2016-23-01] Dostupné na internete:<<http://www.taxjustice.net/2016/01/05/global-automatic-exchange-of-information-a-trove-of-relevant-new-data/>>

TAX JUSTICE NETWORK. 2015. *Country by Country Reporting*. [online]. [cit. 2016-23-01] Dostupné na internete:< <http://www.taxjustice.net/topics/corporate-tax/country-by-country/>>

TAX JUSTICE NETWORK. 2009. *Tax Information Exchange Arrangements*. 6s. [online]. [cit. 2019-29-01] Dostupné na internete:< http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Tax_Information_Exchange_Arrangements.pdf>

TAX JUSTICE NETWORK. 2008. *Tax havens creating turmoil*. [online]. [cit. 2015-12-05] Dostupné na internete: <<http://www.taxresearch.org.uk/Documents/CreatingTurmoil.pdf>>

TAX JUSTICE NETWORK. 2007. *Identifying tax havens and offshore finance centres*. [online]. [cit. 2015-12-05] Dostupné na internete: <http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Identifying_Tax_Havens_Jul_07.pdf>

THE WORLD BANK. 2016a. *World Development Indicators. Listed domestic companies, total*. [online]. [cit. 2016-05-09] Dostupné na internete:<<http://data.worldbank.org/indicator/CM.MKT.LDOM.NO>>

THE WORLD BANK. 2016b. *World Development Indicators. New business registered (number)*. [online]. [cit. 2016-05-09] Dostupné na internete:<<http://data.worldbank.org/indicator/IC.BUS.NREG>>

THE WORLD BANK. 2016c. *World Development Indicators. Time required to start a business (days)*. [online]. [cit. 2016-05-09] Dostupné na internete:<<http://data.worldbank.org/indicator/IC.REG.DURS>>

VASIL, M., ŠOFRANKOVÁ, V. 2015. *Daňové úniky má obmedziť automatická výmena informácií medzi vybranými krajinami*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete:<<http://www.epravo.sk/top/clanky/danove-uniky-ma-obmedzit-automaticka-vymena-informacii-medzi-vybranymi-krajinami-2926.html>>

WANDHÖFER, R. 2014. *Transaction Banking and the Impact of Regulatory Change: Basel III and other Challenges for the Global Economy*. England: Palgrave Macmillan, 2014. 312 s. ISBN 978-1-137-35176-0

WORLD OFFSHORE. 2016. *Price List for World Offshore Services*. [online]. [cit. 2016-05-08] Dostupné na internete: <<http://www.world-offshore.com/prices/>>

ZIMILES, E. et al. 2013. *FATCA Highlights*. [online]. [cit. 2016-01-23] Dostupné na internete:<http://www.navigant.com/~media/www/site/downloads/disputes%20investigations/gic_fatcahighlightsvolume8v3-final.ashx>

ZORIČÁKOVÁ, V. 1999. Offshore finančné centrá z aspektu minimalizácie daní. In *Dane a právo v praxi*. Bratislava: ADORE Slovakia, s. r. o., roč. 4, č. 15-16, 1999. ISSN 1335-2539.

ZOROMÉ, A. 2007. *Concept of Offshore Financial Centers: In Search of an Operational Definition*. IMF Working Paper. [online]. [cit. 2016-01-03] Dostupné na internete: <<https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2007/wp0787.pdf>>

PRÍLOHY

Príloha 1 Prehľad podpísaných zmlúv o výmene bankových a daňových informácií jednotlivými krajinami

Krajina	DTC	TIEA	Krajina	DTC	TIEA
Albánsko	43	0	Kostarika	3	22
Andorra	4	24	Kuvajt	83	0
Anguilla	1	17	Lesotho	13	2
Antigua a Barbuda	12	20	Libéria	1	16
Argentína	18	25	Lichtenštajnsko	14	27
Arménsko	38	1	Litva	55	1
Aruba	3	26	Lotyšsko	58	3
Austrália	44	38	Luxembursko	85	0
Azerbajdžan	49	3	Macau	6	14
Bahamy	0	32	Maďarsko	79	2
Bahrain	37	10	Malajzia	72	1
Barbados	42	6	Maldivy	2	0
Belgicko	102	20	Malta	73	5
Belize	14	19	Maroko	68	0
Bermudy	4	40	Marshallove ostrovy	0	14
Botswana	17	8	Maurícius	56	10
Brazília	33	8	Mauritánia	10	0
Britské Panenské ostrovy	1	27	Mexiko	61	17
Brunej	18	10	Monako	8	23
Bulharsko	53	1	Montserrat	2	13
Burkina Faso	10	0	Nauru	0	0
Cookove ostrovy	0	21	Nemecko	97	22
Curaçao	5	23	Niger	3	0
Cyprus	57	0	Nigéria	20	0
Česká republika	87	14	Niue	0	8
Čile	31	2	Nórsko	82	46
Čína	105	10	Nový Zéland	42	20
Dánsko	71	54	Ostrov Man	11	36
Dominika	11	20	Pakistan	68	0
Dominikánska republika	2	1	Panama	16	9
El Salvador	1	4	Papua-Nová Guinea	9	0
Estónsko	59	0	Peru	11	3
Filipíny	44	0	Pobrežie Slonoviny	15	0
Fínsko	71	48	Poľsko	86	14
Francúzsko	115	29	Portugalsko	77	16
Gabon	18	0	Rakúsko	90	6
Georgia	54	3	Rumunsko	87	3

Ghana	13	1	Rusko	89	0
Gibraltár	0	27	Samoa	1	17
Grécko	57	3	San Maríno	21	29
Grenada	13	18	Saudská Arábia	45	0
Guatemala	1	12	Senegal	30	0
Guernsey	13	60	Seychely	38	12
Guyana	12	1	Singapur	82	1
Holandsko	98	29	Sint Maarten	4	23
Hongkong	29	6	Slovenská republika	68	1
Chad	3	0	Slovinsko	59	3
Chorvátsko	62	0	Spojené Arabské Emiráty	85	5
India	100	17	Spojené kráľovstvo	131	26
Indonézia	72	6	Spojené štáty americké	61	33
Írsko	74	24	Svätá Lucia	11	21
Island	40	49	Svätý Krištof a Nevis	14	24
Izrael	54	0	Svätý Vincent a Grenadíny	10	21
Jamajka	22	7	Španielsko	96	12
Japonsko	68	9	Švajčiarsko	104	8
Jersey	12	39	Švédsko	80	48
Južná Afrika	81	20	Taliano	105	11
Kajmanské ostrovy	1	36	Tanzánia	13	0
Kamerun	10	0	Tunisko	60	0
Kanada	95	24	Turecko	86	5
Katar	74	7	Uganda	21	0
Kazachstan	61	0	Ukrajina	73	0
Keňa	22	0	Uruguaj	20	16
Kolumbia	13	4	Vanuatu	0	14
Kórejská republika	91	10			

Prameň: Vlastné spracovanie podľa Global Forum on Transparency and Exchange of Information, Peer Review Report, 2013-2016a

Príloha 2 Efektívne daňové sadzby režimu Patent Box

	Belgicko	Cyprus	Francúzsko	Holandsko	Írsko	Lichtenštajnsko	Luxembursko	Maďarsko	Malta	Španielsko	Švajčiarsko	Taliansko	Veľká Británia
2000	-	-	21,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	20,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	-	-	20,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	20,2	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
2004	-	-	20,2	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
2005	-	-	15,7	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
2006	-	-	15,5	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
2007	6,8	-	15,5	10	-	-	-	8	-	-	-	-	-
2008	6,8	-	15,5	10	-	-	5,93	8	-	15	-	-	-
2009	6,8	-	15,5	10	-	-	5,72	9,5	-	15	-	-	-
2010	6,8	-	16,8	5	-	-	5,72	9,5	0	15	-	-	-
2011	6,8	-	16,8	5	-	2,5	5,76	9,5	0	15	8,84	-	-
2012	6,8	2	16,8	5	-	2,5	5,76	9,5	0	15	8,84	-	-
2013	6,8	2,5	16,8	5	-	2,5	5,84	9,5	0	12	8,84	-	10
2014	6,8	2,5	16,8	5	-	2,5	5,84	9,5	0	12	8,84	-	10
2015	6,8	2,5	16,8	5	-	2,5	5,76	9,5	0	12	8,8	22	10
2016	6,8	2,5	15,5	5	6,25	2,5	5,76	9,5	0	12	8,8	18,8	10

Prameň: Vlastné spracovanie podľa Evers, 2014 a PWC 2014,2016

Príloha 3 Sadzby dane z príjmov právnických osôb vybraných krajín za obdobie rokov 2008 - 2015

Krajina	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bahamy	0	0	0	0	0	0	0	0
Belgicko	33,99	33,99	33,99	33,99	33,99	33,99	33,99	33,99
Bermudy	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyprus	10	10	10	10	10	12,5	12,5	12,5
Česká republika	21	20	19	19	19	19	19	19
Francúzsko	33,33	33,33	33,33	33,33	33,33	33,33	33,33	33,33
Guernsey	0	0	0	0	0	0	0	0
Holandsko	25,5	25,5	25,5	25	25	25	25	25
Hongkong	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5
Írsko	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Kajmanské ostrovy	0	0	0	0	0	0	0	0
Lichtenštajnsko	-	-	-	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Litva	15	20	15	15	15	15	15	15
Luxembursko	29,63	28,59	28,59	28,8	28,8	29,22	29,22	29,22
Maurícius	15	15	15	15	15	15	15	15
Ostrov Man	0	0	0	0	0	0	0	0
Panama	30	30	27,5	25	25	25	25	25
Rakúsko	25	25	25	25	25	25	25	25
Singapur	18	18	17	17	17	17	17	17
Spojené arabské emiráty	55	55	55	55	55	55	55	55
Spojené štáty americké	40	40	40	40	40	40	40	40
Švajčiarsko	19,2	18,96	18,75	18,31	18,06	18,01	17,92	17,92
Taliansko	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4	31,4
Veľká Británia	30	28	28	26	24	23	21	20

Prameň: Vlastné spracovanie podľa KPMG, 2016b